

Evropska
komisija

PANORAMA

Osredotočenost na regionalno in mestno politiko

POMLAD 2019 / št. 68

Severozahodna Romunija gre v pravo smer

KOMISARKA
CREȚU:
DOSEDANJI
DOSEŽKI,
NAČRTI ZA
PRIHODNOST

Regionalna in
mestna politika

PANORAMA

V tej številki ...

Na voljo je pomladanska številka revije *Panorama*, ki zajema najrazličnejše teme, od urbanih vprašanj do kulture in industrijske tranzicije.

Opravili smo ekskluzivni intervju s komisarko Corino Crețu, naredili pregled zadnjih štirih let in pogledali, kaj je v tem času dosegla kohezijska politika. Med regijami smo se tokrat posvetili severozahodni Romuniji z izborom projektov in komentarjem Emila Boca, župana mesta Cluj-Napoca, in Marcela Ioana Boloșa, vodje agencije za regionalni razvoj. Preučili smo tudi ugotovitve iz zadnjega poročila URBACT o tem, kako lahko mestni organi pripomorejo k enakosti spolov na raznih področjih in kako pobuda „Čista energija za otoke EU“ pomaga otokom pri proizvajanju lastne trajnostne energije.

V rubriki „Z vašimi besedami“ podajamo razmišljanja o Češki in Kujavsko-Pomorski regiji na Poljskem, mladi pa so nam zaupali svoje izkušnje z medijskim programom Youth4Regions. Številka

vsebuje tudi zanimiv prikaz, kako so bile koristi kohezijske politike izpostavljene v redni nacionalni televizijski oddaji v Estoniji.

Ugotavljamo, kako so programi Interreg navdahnili Južno Korejo v prizadevanjih za sodelovanje s sosedomi, ter analiziramo širjenje populizma in evroskepticizma, preberete pa lahko tudi redne rubrike o finančnih instrumentih in ugotovitve z našega portala odprtih podatkov. V rubriki o projektih pišemo o obiskih Poljske, Nizozemske in alpskega prostora.

Veselo branje!

AGNÈS MONFRET

Vodja Enot za komuniciranje, Generalni direktorat za regionalno in mestno politiko, Evropska komisija

4

22

36

38

UVODNIK	3	PAKT INTEGRITETE SPODBUJA PORTUGALSKO	38
KOMISARKA CREȚU RAZMIŠLJA O SVOJEM MANDATU	4	PODATKOVNA TOČKA: CILJI PODNEBNIH UKREPOV	40
POROČILO URBACT O ENAKOSTI SPOLOV	8	LOKALNE SKUPNOSTI NA POLJSKEM	
FI-COMPASS POKAŽE POT	12	PREVZAMEJO VODILNO VLOGO	42
SEVEROZAHODNA ROMUNIJA:		ČEŠKA: KOHEZIJSKA POLITIKA PO LETU 2020	43
KAR TAKO NAPREJ	14	KOREJSKA DELEGACIJA SPOZNA INTERREG	44
ČISTA ENERGIJA ZA OTOKE EU	22	KRATKE NOVICE	47
ZEMLJEVID NEZADOVOLJSTVA V EU	28	PROJEKTI Z NIZOZEMSKO,	
ZMAGOVIT POHOD PROGRAMA YOUTH4REGIONS	32	POLJSKE IN ALPSKEGA PROSTORA	48
ESTONSKA TV PREDSTAVLJA PROJEKTE,			
KI JIH FINANCIRA EU	36		

UVODNIK

Programi kohezijske politike za obdobje 2021–2027 so v teku. Oddelki Komisije od maja 2018, ko so bili sprejeti predlogi Komisije za novo obdobje, ocenjujejo naložbene potrebe, izzive in potenciale vsake države članice. Prišel je čas, da predstavimo mnenje Komisije o tem, kako lahko kohezijska politika najbolje podpre ta naložbena prizadevanja, hkrati pa krepi regije EU in pomaga doseči prednostne naloge na ravni EU, tj. pametnejšo, bolj zeleno, brezogljično, bolj povezano in bolj socialno Evropo, ki je bližje državljanom.

V tem krogu je predstavitev novih programov prvič povezana s sprejetjem nacionalnih poročil v sklopu usklajevanja gospodarskih politik v okviru evropskega semestra. Cilj je zagotoviti, da prednostne naložbe kohezijske politike za obdobje 2021–2027 pripomorejo k doseganju širših ciljev usklajevanja gospodarskih politik EU: zagotavljanje dobrih javnih financ, preprečevanje čezmernih makroekonomskih neravnovesij, podpiranje strukturnih reform, da se ustvarita več delovnih mest in rast, ter spodbujanje investicij.

Izzivi so torej precejšnji, kot so tudi naše skupne obveznosti. Zato smo želeli obiskati vsa glavna mesta držav članic, spoznati različne deležnike kohezijske politike in imeti prvo izmenjavo o tem, kako najbolje sodelovati pri novih programih. To je tudi namen 27 nacionalnih predstavitev dogodkov, ki so se odvijali marca in aprila 2019, saj so omogočili, da spoznate številne uradnike Komisije z različnih oddelkov in se z njimi pogovorite o prednostnih naložbah kohezijske politike vaše države za obdobje 2021–2027. V čast mi je bilo, da sem bila del tega postopka tudi sama.

Predstavitveni dogodki pa so le prvi korak k partnerskemu dialogu, ki naj bi trajal več mesecev. Toplo vam priporočam, da v tem dialogu odigrate aktivno vlogo. Večkrat sem omenila, da so deležniki kohezijske politike njena duša, zlasti pri oblikovanju in pripravi programa. V prihodnjem desetletju lahko vaše znanje in izkušnje odigrajo zelo pomembno vlogo.

Medtem pa bi vas rada povabila tudi, da se nam pridružite pri spodbujanju udeležbe državljanov na prihajajočih evropskih volitvah. Številni uradniki EU so že na terenu in neposredno sodelujejo z Evropejci, predvsem v okviru dialogov z državljani. Vendar bodo ta prizadevanja z vašo podporo veliko bolj plodna, saj ste sami v zelo dobrem položaju, da lahko Soevropejcem s svojimi besedami razložite, kaj lahko Unija naredi, zagotovi in doseže zanje v središču največjega gospodarskega bloka na svetu. Zato združimo moči! ■

Corina Crețu

Evropska komisarka za regionalno politiko

Komisarka Crețu razmišlja o dosežkih kohezijske politike

V času, ko se mandat komisarke za regionalno in mestno politiko Corine Crețu bliža koncu, komisarka izpostavlja nekaj ključnih dosežkov kohezijske politike v regijah EU in govori o prihodnjih priložnostih te politike kot osrednjega stebra evropskega projekta pri ustvarjanju bistvenih sprememb.

Junckerjeva Komisija se je v zadnjih petih letih zavzemala za uresničevanje ciljev na številnih področjih. Kateri so trije ključni dosežki kohezijske politike, na katere ste najbolj ponosni?

Ponosna sem na številne dosežke, ustvarjene v času mojega mandata komisarke za regionalno politiko. Kohezijska politika s financiranjem več sto tisoč projektov po vsej Evropi zagotavlja, da ima vsaka regija, mesto in vas koristi od evropskega projekta. Predstavlja močno, neposredno povezavo med EU in njenimi regijami ter mesti, kar je v času, ko sta populizem in evroskepticizem privlačna odgovora za nekatere državljane, ključnega pomena.

Delovna skupina za boljše izvajanje je pomagala osmim državam članicam (Bolgariji, Hrvaški, Češki, Madžarski, Italiji, Romuniji, Slovaški in Sloveniji), da hitro in dobro uporabijo preostala sredstva kohezijske politike iz proračunskega obdobja 2007–2013, ki bi sicer bila izgubljena in tako ne bi služila svojemu namenu, to pa je ustvarjanje rasti in delovnih mest. Ta skupina se je kasneje osredotočila tudi na izvajanje programov za obdobje 2014–2020, zlasti z zagotavljanjem podpore za

upravno zmogljivost in preteklimi pridobljenimi izkušnjami.

Skupina na visoki ravni za spremljanje poenostavitve, ki je delovala med julijem 2015 in novembrom 2017, je pokazala, da se kljub koreniti spremembi pravil še vedno lahko ohranijo visoki standardi dobrega upravljanja skladov EU. To je prispevalo tudi k predlogu za boljšo kohezijsko politiko v naslednjem proračunskem obdobju EU, ki se začne leta 2021. Eden od rezultatov te skupine je predlog Komisije o ugodnejši obravnavi naložb MSP v raziskave in inovacije, zakonodajni predlog Komisije za obdobje po letu 2020 pa je za polovico krajši od sedanje zakonodaje.

Pobudi za „razvoj regij v zaostanku“ in „premogovniške regije v prehodu“ sta poudarili potrebo po prilagojenem pristopu k industrijskemu prehodu in posodobitvi gospodarstva, da bi se v globaliziranem svetu lahko ohranile prav vse regije.

S pobudo za **razvoj regij v zaostanku** pomagamo regijam z nizkimi dohodki, da premagajo ovire pri rasti, ki so povezane z makroekonomskim okvirom,

strukturnimi reformami, upravljanjem in naložbami ter skladi EU (ESI). Zlasti smo pomagali dvema vrstama regij: „regijam nizke rasti“, za katere je značilna vztrajno slaba rast v zadnjem desetletju ali več (predvsem v južni Evropi), in „regijam z nizkimi dohodki“, katerih BDP sicer raste, vendar so te regije še vedno zelo revne. V okviru te pobude imamo štiri pilotne regije, dve na Poljskem in dve v Romuniji, kjer se uresničujejo bistvene strukturne spremembe. Druga faza te pobude trenutno poteka v novih regijah in z novimi temami, kot sta energetska učinkovitost v tako imenovanih „premogovniških regijah v prehodu“ in industrijski prehod. V začetku leta 2018 se je pobuda uradno začela izvajati v dveh regijah na Slovaškem s poudarkom na njihovih posebnih potrebah.

S pobudo za „**premogovniške regije v prehodu**“ se usmerjamo na sedem držav (Poljsko, Nemčijo, Češko, Romunijo, Bolgarijo, Grčijo in Španijo), kjer je premog še vedno pomemben vir energije in zaposlovanja, da bi jim omogočili prehod na sodobne in čistejšje vire energije in s tem boljšo energetska učinkovitost. Premogovniški sektor trenutno zaposluje

približno 237 000 ljudi v sedmih državah. Strokovnjaki tesno sodelujejo z njihovimi regionalnimi in nacionalnimi organi, ki želijo sodelovati pri razvoju pragmatičnih rešitev v podporo prožnemu procesu strukturnega preoblikovanja. Programi že vključujejo podporo, na primer za inovacije v MSP, prehod na nizkoogljično gospodarstvo, socialno vključenost in splošno družbeno preoblikovanje in modernizacijo. Skupna sredstva kohezijske politike v obdobju 2014–2020, ki so na voljo za ustrezne regije, znašajo približno 20 milijard EUR. S češkimi organi smo se na primer dogovorili, da 232 milijonov EUR posebej preusmerimo v premogovniške regije v prehodu. Podobno, v obliki nadaljevanja več nalog, ki so se izvajale na Poljskem, zagotavljamo podporo šestim vodilnim projektom v Šleziji, čemur namenjamo 100 milijonov EUR.

Na splošno menim, da smo vsi skupaj lahko neizmerno zadovoljni z obsegom in učinkovitostjo evropskih strukturnih investicijskih skladov. Po zadnjih razpo-

ložljivih informacijah na platformi odprtih podatkov je bilo iz teh skladov EU do konca septembra 2018 v realno gospodarstvo Evrope vloženi 405 milijard EUR. To predstavlja skoraj dve tretjini proračuna skladov ESI, vloženi do sredine obdobja 2014–2020.

Vodenje kohezijske politike pomeni vsakodnevno tesno sodelovanje z deležniki na različnih ravneh: nacionalni, regionalni in lokalni. Kako ste sodelovali z njimi?

Ker kohezijska politika ustvarja neposredno povezavo z deležniki, sem imela priložnost videti vpliv projektov v državah članicah, ki jih financira EU. V času mojega mandata mi je bilo tudi pomembno, da se pogovarjam o izzivih in priložnostih z organi upravljanja in neposrednimi upravičenci. Zlasti sem se želela posvetovati z lokalnimi deležniki o določenih vprašanjih: z župani sem se na primer pogovarjala o priseljevanju, z regionalnimi predsedniki o industrij-

skem prehodu itd. Zavzemala sem se tudi za spodbujanje odnosov z državami in regijami zunaj EU in izmenjavo dobre prakse. V tem okviru so bili zelo zanimivi in uspešni tudi moji uradni obiski Quita v Ekvadorju, kjer sem se udeležila svetovnega mestnega foruma Habitat III, obisk Kuala Lumpurja v Maleziji ter obisk Kitajske.

Kako se je spremenil način upravljanja kohezijske politike in obveščanja o njej ter ali ste jo uspeli približati državljanom?

Žal se trenutno po vsej celinei in zunaj nje srečujemo z naraščajočo podporo nasprotnikom EU in populizmom, kar je pokazala tudi zadnja študija GD za regionalno politiko o glasovanju proti EU (glejte Geografijo nezadovoljstva v EU na strani 28). S tem so zagotovo povezane tudi neenakosti, saj ljudje čutijo, da se institucije ne odzivajo ustrezno na njihove potrebe in zahteve po večjem obsegu pravic in večji blaginji.

Corina Crețu spoznava člane ekipe projekta MASMEC Biomed v Italiji, ki ga sofinancira EU

Corina Crețu se rokuje s Huangom Qiangom, namestnikom guvernerja province Henan v osrednji Kitajski

Corina Crețu z Emmanuelom Macronom med obiskom francoskega senata v Parizu, kjer je predstavila predloge prihodnje kohezijske politike

Kohezijska politika je ključnega pomena za rešitev tega vprašanja. Kot pove že samo ime, gre pri kohezijski politiki za solidarnost in napredek za vse. Vsaki regiji, mestu in vasi zagotavlja, da bodo imele korist od evropskega projekta in da bodo z njeno podporo lahko zagotovili višji življenjski standard.

Na žalost pa tega ne vidijo vedno vsi. Na primer, nova avtocesta v regijah, ki jo financira EU, bi morala biti povezana z novimi zaposlitvenimi možnostmi na zadevnih območjih. Prav takih posrednih učinkov pa mnogi ljudje ne opazijo.

Najboljši način za spopadanje z evroskepticizmom je pokazati državljanom, da jim EU prinaša številne koristi in da lahko

povemo veliko lepih zgodb. Izvajamo več komunikacijskih dejavnosti, katerih cilj je zagotoviti večjo prepoznavnost naše politike pri državljanih: to so kampanje, ki se izvajajo tudi na družbenih medijih, projekti in dogodki, kot je Dialog z državljani.

Naj na primer omenim kampanjo „EU v moji regiji“, v okviru katere je lansko leto več kot 2 500 projektov iz 27 držav odprlo svoja vrata več kot 450 000 obiskovalcem, da bi predstavilo svoje dejavnosti, ki jih sofinancira EU.

Projekt „Potovanje z avtomobilom“ je pobuda, ki mladim Evropejcem nudi novo priložnost, da iz prve roke izkusijo, kaj predstavlja solidarnost EU in kaj počne v praksi. Gre za projektno potovanje po

vsej Evropi, na katerem udeleženci predstavljajo ambasadorje raznovrstnih projektov in pobud, ki jih je omogočila EU. V štirih mesecih leta 2018 je osem popotnikov prepotovalo več kot 20 držav, obiskalo več kot 50 projektov, ki jih sofinancira EU, in pripravilo več kot 60 video zgodb, ki so imele 22,8 milijona ogledov.

Kako vidite Evropo in kohezijsko politiko čez deset let?

Kohezijska politika bo v sodelovanju z drugimi instrumenti EU še vedno najučinkovitejša, krajevno usmerjena politika, primerna za reševanje takih izzivov. V tem smislu je Komisija predlagala revidirano obliko, zasnovano na nekaj ključnih načelih.

Med obiskom 9. svetovnega mestnega foruma v Kuala Lumpurju v Maleziji se je komisarka Crețu srečala s Carlosom Martinezom Minguezem, podpredsednikom Sveta evropskih občin in regij

Corina Crețu (levo sredaj) z Gabrijelo Žalac, hrvaško ministrico za regionalni razvoj in sklade EU (poleg nje), med obiskom romskega naselja na Hrvaškem

Programi bodo prožnejši in bolj prilagodljivi zaradi preprostejšega programskega menija, lažjega izvajanja sprememb in systemskega vmesnega pregleda programov v letu 2025. Usmerjanje sredstev v ključne prednostne naloge EU (inovacije in podnebje) z manjšim številom bolj izvedljivih spodbudnih pogojev bo zagotovilo učinkovitost. Politika bo obenem postala bolj strateška, saj se bo bolje uskladila z evropskim semestrom.

Poenostavitev s sklopom približno 80 ukrepov je namenjena pospešitvi učinkovitega izvajanja in močno zmanjšuje upravno breme organov upravljanja in upravičencev. Zlasti se pričakuje, da bodo velike koristi prinesli prekinitvev postopka za imenovanje organov upravljanja in

nadzora, podaljšanje uporabe poenostavljenih stroškovnih možnosti, odprava večjih projektnih postopkov in močno zmanjšanje upravnih pregledov.

Menim, da kohezijska politika z neprekinjeno politično podporo predstavlja osrednji steber evropskega projekta, tako v smislu konkretnih izboljšanj življenja državljanov, kot tudi v smislu spodbujanja solidarnosti in zavesti o evropski identiteti.

Ali imate še zadnje sporočilo za bralce Panorame?

Moje sporočilo je preprosto: hvala vam! Vaša zavzetost, iznajdljivost in trdo delo so izredno dragoceni in so zago-

tovo prispevali k uspehu naše politike. Zato se vam zahvaljujem, da ste bili del naše ekipe in da ste prispevali k večji prepoznavnosti mojega dela ter ga obenem tudi olajšali in prispevali k temu, da sem v njem v zadnjih petih letih še bolj uživala! v prihodnosti vam želim vse najboljše! ■

MESTNE ZGODBE

Enakost spolov: kako lahko mesta prevzamejo vodilno vlogo

Novo poročilo programa EU URBACT je pokazalo, kako lahko mestni organi z nekaj preprostimi, praktičnimi ukrepi v okviru zbiranja podatkov, politike in posvetovanja prispevajo k enakosti spolov in s tem izboljšajo vsakodnevno življenje prebivalcev po vsej EU.

Mestni organi lahko prevzamejo vodilno vlogo v boju za enakost spolov na številne načine, bodisi z rušenjem škodljivih stereotipov, spreminjanjem načina razdeljevanja proračuna ali zagotavljanjem večje podpore podjetnicam. Novo poročilo programa URBACT izpostavlja vrsto inovativnih praks v mestih po vsej EU in vsebuje praktične predloge o tem, kako lahko organi vnesejo prave spremembe v življenje svojih prebivalcev.

Program URBACT je evropski program teritorialnega sodelovanja, katerega cilj je spodbuditi trajosten in celovit razvoj mest po vsej Evropi. Njegova naloga je omogočiti mestom, da sode-

lujejo in razvijejo celovite rešitve za skupne mestne izzive z mreženjem, izmenjavo izkušenj in prepoznavanjem dobrih praks.

Na primer, mesto Tartu v Estoniji je s pomočjo mreže Interaktivna mesta, ki sodi v program URBACT, v okviru stalnih prizadevanj k digitalizaciji mestne uprave povečalo udeležbo prebivalcev v urbanističnem načrtovanju, pri čemer je bil poseben poudarek namenjen mobilizaciji mladih. V Neaplju v Italiji je pobuda 2nd Chance vdahnila novo življenje spomeniško zaščiteni, vendar zapuščen stavbi nekdanje vojaške bolnišnice in jo preoblikovala v priljubljen prostor, namenjen lokalni skupnosti, v kateri se izvajajo različne dejavnosti.

Cilj poročila programa URBACT za mesta, ki zagotavljajo enakost spolov (Gender Equal Cities), je pokazati mestnim organom, kako lahko izvajajo politike in pobude, ki upoštevajo enakost spolov in ki bodo izboljšale vsakodnevno življenje tamkajšnjih prebivalcev. Avtorji upajo, da bodo povečali ozaveščenost o neenakostih med spoloma na lokalni ravni, pokazali, kako te vplivajo na prebivalce in poudarili, kako lahko mesta ukrepajo, da bi rešila ta vprašanja.

”Po posvetovanju s članicami mestnega sveta smo poimenovali 25 novih ulic po znanih Poljakinjah. Ta dosežek je zelo opazen. Ljudje sedaj hodijo po ulicah in slavijo zgodovinske dosežke žensk.“

Marta Mazurek, županova pooblaščenka za enakopravno obravnavanje, Poznan

Odpiranje pravih vprašanj

Program za mesta, ki zagotavljajo enakost spolov, se zavzema za to, da bi lokalni organi ustvarili pozitivne spremembe s prednostnim oblikovanjem in vključevanjem politike, ki upošteva enakost spolov.

„Enakost spolov je že po svoji naravi dolgoročni cilj, zato to poročilo, kljub temu da ni izčrpno, odraža trenutno zaskrbljenost, predstavlja dobro prakso in vsebuje oceno današnjih razmer,“ pravi soavtorica poročila Sally Kneeshaw. „Ne gre za ponujanje že izoblikovanih rešitev, temveč za določitev izhodišča: za nekaj, kar odpira prava vprašanja, da bi se vsem mestnim oblikovalcem politike zagotovila podpora pri izboljševanju enakosti spolov v Evropi.“

Poročilo poudarja inovativne pobude, ki jih je mogoče preprosto večkrat uporabiti in ki se že izvajajo v številnih evropskih mestih.

Na primer, organi v mestu Râmnicu Sărat v Romuniji so na primer ugotovili, da občinske športne objekte v pretežni meri uporabljajo moški. Po nizu posvetovanj z ženskami je mesto lahko sprejelo stroškovno ugodne ukrepe, na primer spremi-njanje načina oglaševanja storitev in zagotavljanje dejavnosti, namenjene samo ženskam. Objekti so tako postali bolj vklju-čujoči, s tem pa so jih ženske tudi začele bolj uporabljati.

Medtem je mesto Bologna v Italiji sprožilo medijsko kampanjo, usmerjeno v mlade ženske, ki jim je zagotovilo usposabljanje in jim zaupalo vlogo ambasadork v boju proti diskriminaciji Romov, Sintov in potujoče skupnosti Camminanti. Mestni svet mesta Cascais na Portugalskem pa je zaradi zaščite pred

JASNEJŠI POGLED NA PREDNOSTNE NALOGE V MESTU UMEÅ

Mesto Umeå na vzhodu Švedske je z zbiranjem in preučevanjem podatkov o vzorcih prometa in zaposlovanja pokazalo, da nekaj takoj preprostega, kot je čiščenje snega pozimi, nesorazmerno vpliva na ženske. Njihovi podatki kažejo, da gredo v mestu največkrat ženske prve na ceste, ko se zjutraj, pogosto s kolesom, odpravijo na delovna mesta v oskrbi. Mestni svet je tako oddelku za upravljanje cest odredil, naj vsak dan najprej odstranijo sneg s kolesarskih stez in ne s cest. Ceste se prav tako očisti, ampak s tem ko upoštevajo spol, znajo v mestu bolje razvrstiti pomembnost storitev.

„Pri vsakem novem projektu o trajnostnem razvoju ali mobilizaciji se moramo vprašati, kako bo to vplivalo na ženske, moške, fante in punce v mestu: čigav problem bomo rešili s tem projektom?“ pravi Linda Gustafsson, pooblaščenka za enakost spolov v mestu Umeå. „Razumeti morate, v kakšnem mestu živite in delate: kakšni ljudje živijo tukaj, kakšne so njihove potrebe in želje, kje delajo, kako preživljajo prosti čas ter koliko denarja imajo? Razumeti morate mesto, če želite, da bo enakost spolov v njem uspešna. Ne ustreza vsaka rešitev vsem mestom, ustreza pa pristop vsem mestom.“

potencialnim stereotipiziranjem organiziralo usposabljanje za vse osebe na oddelkih za komuniciranje o tem, kako naj se v digitalnem in tiskanem gradivu izognejo ponavljanju tradicionalnih, zastarelih stereotipov o spolih.

Voditelji mest ustvarjajo spremembe

Čeprav ženske predstavljajo več kot polovico prebivalstva, so na skoraj vseh ravneh upravljanja premalo zastopane: EU ima tako 28,6% članic regionalnih skupščin, 36% članic občinskih svetov in samo 15% županj. Ženske še vedno prejemajo 16% nižje plačilo kot moški, opravljajo več neplačanega dela in so žrtve nasilja na podlagi spola. Poročilo predlaga številne načine, s katerimi lahko mestni organi ustvarijo spremembe (glejte infografični prikaz).

Program URBACT je v sodelovanju z voditelji mest, organizacijo in udeležbo na dogodkih EU ter omogočanjem strokovne izmenjave preoblikoval obstoječe znanje v jasna in izvedljiva priporočila. Pri spodbujanju programa za enakost spolov v tesnem partnerstvu s Svetom evropskih občin in regij poudarja izkušnje evropskih pionirjev na tem področju.

„Čeprav smo v zadnjih nekaj desetletjih opravili določeno pot, moramo storiti še veliko, da bi dosegli enakost spolov za vse ženske,“ pravi Corina Crețu, evropska komisarka za regionalno politiko, v predgovoru k poročilu. „Evropski nosilci odločitev imamo odgovornost za spodbujanje pravičnejših mest, v katerih se ljudje ne bodo več soočali z nasiljem ali krivicami na podlagi spola.“

VEČ O TEM

<https://urbact.eu/>
communication@urbact.eu

URBACT omogoča mestom, da preko mreženja, izmenjave znanja in krepitev zmogljivosti mestnih strokovnih delavcev sodelujejo in razvijajo nove ter trajnostne rešitve za velike mestne izzive. Program URBACT je evropski program teritorialnega sodelovanja, namenjen spodbujanju trajnostnega in celovitega razvoja mest po vsej Evropi. Program od leta 2002 podpirajo Evropski sklad za regionalni razvoj ter članice in partnerske države.

DUNAJ PREVZEMA POBUDO PRI INTEGRACIJI NAČELA ENAKOSTI

SPOLOV

Slikovit ogled Dunaja med študijskim obiskom v sklopu programa „Enakost spolov v mestih“

Dunaj ima v Evropi eno od najdaljših zapuščin načrtovanja, ki upošteva različnost spolov, saj je leta 1992 odprl Urad za žensko politiko, leta 2005 pa je pričel z integracijo načela enakosti spolov – z uvedbo spola kot medsektorskega problema. Danes so strokovnjaki za spol in oblikovalci javnega mnenja prisotni po celem mestu. Mesto vključuje spol v svoje strategije, prav tako pa ga upošteva pri načrtovanju in gradnji vseh javnih prostorov. Rezultat je urbana pokrajina, ki koristi vsem, bodisi s parki, pločniki ali socialnimi stanovanji.

„Mesto Dunaj se je zelo zgodaj zavedalo povezave med kvaliteto vsakdanjega življenja in fizično strukturo mesta ter da ženske in moški to vidijo na zelo drugačen način,“ pravi Eva Kail, mestna strokovnjakinja za načrtovanje glede na spol. Ob upoštevanju tega smo v sklopu enega od projektov povabili deklice, da pomagajo načrtovalcem oblikovati mestne parke, saj se je izkazalo, da jih parki po 13. letu ne zanimajo, medtem ko se fantje v parkih igrajo veliko dlje. Preko arhitekturnega natečaja pa smo povabili arhitektke k oblikovanju stanovanjskega kompleksa z ženske perspektive, kjer je bil poudarek na olajšanju vsakodnevnega življenja družin in posameznikov, ki tam živijo.

Kot vodilne v svetu pri integraciji načela enakosti spola, so dunajske oblasti izdale številne priročnike za mesta, da lahko sledijo njihovem primeru, vključno s poudarkom na uveljavljanju načela enakosti spolov v obdobju z omejenimi sredstvi. Dunajski uradniki so prepričani, da je načrtovanje, ki upošteva različnost spolov, učinkovitejše, ker bolje razporeja sredstva.

” *Evropski nosilci odločitev imamo odgovornost za spodbujanje pravičnejših mest, v katerih se ljudje ne bodo več soočali z nasiljem ali krivicami na podlagi spola.* “

Corina Crețu, evropska komisarka za regionalno politiko

ENAKOST V SREDIŠČU POZORNOSTI

Evropska komisarka Corina Crețu je 7. marca, dan pred mednarodnim dnevom žena, v Bruslju gostila dogodek na temo enakosti spolov v mestih. Odvijal se je v obliki okrogle mize, politična razprava pa je tekla med župani, podžupani in drugimi izvoljenimi predstavniki. Mnogo dogodkov o enakosti spolov se organizira na lokalni ravni, pri tem dogodku pa smo želeli verižno povezati različne dogodke ter posredovati dosledna sporočila in priporočila najširšemu možnemu občinstvu. S prispodobno „nošenja bakle“ želimo ponazoriti idejo predajanja rezultatov z enega na drug dogodek.

Med govorniki sta bila tudi Maimunah Mohd Sharif, izvršni direktor programa ZN za naselja, in Ibon Uribe, župan španskega mesta Galdakao. Ibon Uribe je pred tem že sodeloval pri dogodkih z isto tematiko, ki sta jih organizirala Odbor regij ter Svet evropskih občin in regij, in bil tako prvi „nosilec bakle“, ki jo je podal Komisiji za vrhovno srečanje županov

evropskih mest, kjer je pogovor tekkel tudi o krepitevi vloge žensk (20. in 21. marca).

Dogodek, ki je potekal 7. marca, je zajemal tudi kratko predstavitev poročila programa URBACT ter ključnih sporočil nadzornega orodja za enakost spolov v regijah, ki sta ga oblikovala GD JRC in GD REGIO. Na kratko je bil predstavljen tudi postopek za krepitev enakosti spolov v sklopu programa ZN za naselja. Temu je sledila razprava o spodbujanju enakosti spolov v mestih, ki je izpostavila tri glavne teme: zastopanje in sodelovanje, načrtovanje in javni prostor ter vključevanje migrantov. Sodelujoči so podali vpogled v lokalne izkušnje in dobre prakse, kar je vodilo v ploden pogovor o spopadanju z izzivi ter o preostalih vrzelih, ki včasih niso tako jasno razvidne.

Komisarka Crețu je prišla do zaključka, da je bil dogodek zelo navdihujoč in da je potrebam primerno obravnaval dolgotrajna prizadevanja za doseganje spolne enakosti.

Udeleženci okrogle mize dogodka o enakosti spolov v mestih dne 7. marca 2019

Finančni instrumenti: razumnejša uporaba sredstev EU

Johnathan Denness, novi vodja Oddelka za finančne instrumente in mednarodne finančne institucije pri Generalnem direktoratu Evropske komisije za regionalno in mestno politiko, je za *Panorama* pojasnil, zakaj so finančni instrumenti pomembni pri dopolnjevanju tradicionalne finančne podpore.

Zakaj finančni instrumenti in zakaj jih uporabiti v svoji državi članici/regiji?

V programskem obdobju 2021–2027 bodo sredstva kohezijske politike skromna. Istočasno pa se v Evropi spopadamo s pomembnimi izzivi. Nadaljevati moramo s spodbujanjem gospodarske rasti in ustvarjanjem delovnih mest. Več moramo narediti z manj, in to lahko dosežemo s pomočjo finančnih instrumentov.

S storitvami Komisije se zavzemamo za razumnejšo uporabo sredstev EU s pomočjo finančnih instrumentov, ki bodo služila kot učinkovitejša in bolj trajnostna alternativa ter dopolnjevala tradicionalna nepovratna sredstva. Treba je poudariti, da finančna sredstva niso namenjena sama sebi, ampak delujejo kot mehanizem pri izvajanju politike. Finančni instrumenti pomagajo spodbujati naložbe v praksi, ki ustvarjajo prihodke in prispevajo k varčevanju, obenem pa omogočajo čim večje zasebne naložbe z minimalno javno podporo pri doseganju ciljev kohezijske politike, tj. gospodarske, socialne in teritorialne kohezije.

Poleg očitnih prednosti v obliki izkoriščanja dodatnih sredstev in recikliranja skladov na dolgi rok, sama vračljiva narava finančnih instrumentov omogoča, da so pobude uspešnejše, vključno z boljšo finančno disciplino na ravni podprtih projektov. Nenazadnje pa vračljiva sredstva postanejo razpoložljiva nacionalnim organom, ki jih lahko znova investirajo v prihodnje projekte.

Kakšno je stanje izvajanja v sklopu ESRR in KS?

Skupni znesek programa, namenjen za finančne instrumente, je 25 milijard EUR (Evropski sklad za regionalni razvoj, Kohezijski sklad in nacionalno sofinanciranje). To je približno 7% vseh dodeljenih sredstev. Vendar pa so med državami članicami, kot so Poljska, Švedska, Nizozemska, Madžarska, Portugalska, Španija, Latvija in Litva, ki dodeljujejo razmeroma velik delež kohezijskih sredstev v finančne instrumente, pomembne razlike. Le tri države članice pa še niso načrtovale razporeditve finančnih instrumentov.

Večji del finančnih instrumentov je že vzpostavljenih in že podpirajo sredstva

ESRR ter KS preko finančnih produktov, kot so posojila, garancije in kapital kot podpora projektom na terenu. Skoraj 18 milijard EUR sredstev iz ESRR in KS je že bilo dodeljenih prek finančnih instrumentov, kar presega 11,3 milijarde EUR, ki so jih končni prejemniki prejeli iz teh instrumentov v obdobju 2007–2013.

Kako dosežemo to boljšo prihodnost? Kakšno podporo nudi Komisija?

Nadaljevali bomo s podporo razvoja in uvajanja finančnih instrumentov, ki jih financirajo programi kohezijske politike v vseh državah članicah. Državam članicam smo na voljo za vprašanja, pomagamo jim lahko pri uvajanju, jih obiskujemo in nudimo podporo prek platforme za tehnično pomoč *fi-compass*.

Spodbujamo tudi medsebojno izmenjavo med državami članicami. Orodje TAIEX-REGIO PEER 2 PEER je namenjeno izmenjavi znanja med organi, ki upravljajo sredstva v sklopu ESRR in KS. Javnim uslužbencem, ki upravljajo sklade, pomaga pri izmenjavi znanja, dobrih praks in praktičnih rešitev konkretnih problemov ter tako izboljšuje njihovo

upravno zmogljivost in zagotavlja boljše rezultate naložb EU. V sodelovanju z malteškimi organom upravljanja smo na primer organizirali večdržavno delavnico o finančnih instrumentih „Pobude za MSP“ na ravni EU z namenom, da združimo države članice, ki se pri uvajanju srečujejo s podobnimi izzivi.

Kar pa zadeva prihodnost, je maja 2018 Komisija sprejela predlog uredbe o skupnih določbah za programsko obdobje 2021–2027. Trenutno se odvijajo medinstitucionalna pogajanja, dobro pa napredujemo tudi pri pripravah za obdobje po letu 2020. Predlagana uredba uvaja več ukrepov za poenostavitev, da bi spodbudili večje koriščenje finančnih instrumentov prek racionalizacije in posodobitve določb, ter s tem zagotavlja boljše in lažje uvajanje ter hitrejšo vzpostavitev. Nekatere od novosti so, na primer, boljše priložnosti pri združevanju finančnih instrumentov in nepovratnih sredstev, večja prilagodljivost pri izvajanju predhodnih ocen ter poenostavljena pravila o upravičenosti in poročanju. Na voljo pa bo tudi možnost za države članice, da omejijo prispevek k programu InvestEU.

Kakšen je namen platforme fi-compass in kako pomaga?

Evropska komisija je v sodelovanju z Evropsko investicijsko banko ustanovila platformo *fi-compass* z namenom zagotavljanja svetovalnih storitev o finančnih instrumentih v sklopu Evropskih strukturalnih in investicijskih skladov (ESI). *Fi-compass* je oblikovan tako, da podpira organe upravljanja ESI in druge izvajalce, saj zagotavlja praktično znanje ter učna orodja, vključno z osebnimi usposabljanji in drugimi dogodki, ki nudijo številne priložnosti za povezovanje.

Leto 2019 smo začeli z organiziranim ciljnim dogodkom o podpori finančnih instrumentov v sklopu energetske učinkovitosti in obnovljivih virov energije za skupino organov upravljanja, ki jih združuje projekt FIRECE. Cilj je izboljšanje zmogljivosti javnega sektorja in sorodnih subjektov pri načrtovanju krajevnih nizkoogljičnih strategij v skladu z regionalnimi cilji o energetske učinkovitosti, ki jih določata zakonodaja EU ter nacionalna zakonodaja. Dogodka se je udeležilo preko 50 predstavnikov organov upravljanja, nacionalnih javnih bank in institucij ter drugih deležnikov.

Poleg tega vsako leto organiziramo naš paradni dogodek „FI Campus“, v sklopu katerega lahko udeleženci oblikujejo individualni izobraževalni program. Izbirajo lahko med vzporednimi dogodki usposabljanja, ki jim najbolj ustrezajo, kot so študije primerov, delavnice, okrogle mize in srečanja, ki se nanašajo na posamezne sklade. Poleg tega pa je to edinstvena priložnost za mreženje in izmenjavo izkušenj med udeleženci ter povabljenimi strokovnjaki. FI Campus 2018, v okviru katerega so potekale razprave o priložnostih za finančne instrumente na podlagi uredbe „omnibus“, se je odvijal decembra v Bruslju. Sodelovalo je več kot 360 deležnikov iz vseh držav EU.

Labko delite kakšno zgodbo o uspehu? Kako deluje podpora fi-campus?

Prvi sklop tehnične podpore *fi-compass* zajema večregionalno podporo financiranja projektov, namenjenih možni uporabi finančnih instrumentov na prednostnih naložbenih področjih.

V okviru projekta „Obnovljive naložbe v mestih“ so bile ugotovljene skupne

potrebe po financiranju mest, pri tem pa so bili določeni tisti sektorji, v katerih lahko finančni instrumenti podpirajo projekte v skladu s prednostnimi nalogami politike mest.

Ena študija primera projekta se osredotoča na „Energiefonds Den Haag“, mestni sklad Haaga iz leta 2013 v sklopu pobude JESSICA, katerega namen je sofinanciranje energetskih projektov, vključenih v trajnostne razvojne načrte mesta prek posojil, garancij in kapital-skih naložb. Trenutni skupni znesek sredstev je 18,4 milijona EUR iz nacionalnih in evropskih virov financiranja. Eden od dejavnikov uspeha je bila odločitev, da najprej ustanovimo pilotni sklad z omejenimi sredstvi. Drugi mestni skladi se lahko zgledujejo po tem primeru in začnejo z majhnim obsegom ter preizkusijo dano investicijsko strategijo z zmernimi finančnimi vložki.

Projekt o obnovljivih naložbah v mestih prinaša tudi osnutek mestnega sklada, to je prilagodljiv model, ki se lahko priredi določenim potrebam mestom v EU za podporo pri razvoju (več o tem v prihodnji številki *Panorame*). ■

VEČ O TEM

<https://europa.eu/lvK73RD>
<https://www.fi-compass.eu/>

Severozahodna Romunija: poudarek na trajnostnem regionalnem razvoju

Severozahodna regija Romunije ima geografsko in strateško lego v Evropi, je proaktivno vključena v industrijo prihodnosti, hkrati pa imate globoke korenine v svoji zgodovini in naravi.

Severozahodna regija je ena od osmih razvojnih regij v Romuniji, tvori pa jo šest okrožij: Bihor, Bistrița-Năsăud, Cluj, Maramureș, Satu Mare in Sălaj. Zavzema strateško lego, saj meji na Madžarsko in Ukrajino ter sosednje regije v Romuniji – osrednjo, zahodno in severovzhodno regijo.

Regija se razteza na 34 159 kvadratnih kilometrih, kar je 14,32 % celotne državne površine, in ima 2 730 132 prebivalcev. Regijo prečka pet evropskih cest, trenutno je v gradnji tudi avtocesta, ponaša pa se s tremi mednarodnimi letališči. Na tem pretežno podeželskem in raznolikem območju sobivajo dinamična mesta, znane univerze in poslovna infrastruktura skupaj s prijetnimi vasicami, čudovitimi pokrajinami ter mogočnimi zgodovinskimi zgradbami.

Znamenitosti celotne države

Severozahodna Romunija je ena od bolj slikovitih regij države zaradi gorovja Apuseni ter posebne kulturne in folklorne dediščine tega edinstvenega etnografskega območja. V tej multietnični regiji živijo drug ob drugem Romuni, Madžari, Nemci, Armenci, Romi in druge skupnosti.

Največja mesta v regiji so Cluj-Napoca (drugo največje mesto v Romuniji glede na popis iz leta 2011), Baia-Mare, Oradea, Zalău, Satu Mare in Bistrița. Veljajo za regijska središča gospodarskega razvoja ter mesta s posebno kulturno in zgodovinsko dediščino. V regiji so tri metropolitanska območja: Cluj-Napoca, Oradea in Baia Mare.

Z vidika regionalnega gospodarstva je severozahodna regija četrta v Romuniji glede na BDP in peta glede na izvoz, njen cilj pa je postati ena izmed najbolj dinamičnih regij v razvoju

< Mestna hiša v Oradei je ena od mnogih čudovitih zgradb v tem zgodovinskem romunskem mestu

v srednji in vzhodni Evropi. Njeno razvito gospodarstvo na podlagi storitev in industrije se ponaša z najboljšo specializacijo za električne stroje in opremo ter raznolikimi izvoznimi izdelki, vključno z maščobami in olji, lesom in lesenimi izdelki, obutvijo in pokrivali, pohištvom ter optično, fotografsko in filmsko opremo, pa tudi medicinskimi ter kirurškimi instrumenti in napravami. Poleg prestolnice Bukarešte ima regija tudi največji delež informacijsko-tehnoloških podjetij.

Romunski kmetijski sektor je med največjimi v Evropi. Severozahodna regija je šesta v državi glede na pridelovalne površine in zagotavlja več kot 340000 delovnih mest v kmetijstvu, kjer pridelujejo pridelke, kot so žitarice, korenovke, jagode, gobe, jabolka, breskve, nektarine in oreščki. Regionalne ribogojnice izkoriščajo znaten delež (več kot 25 %) celotne vrednosti ribiških proizvodov na državni ravni. Na četrtem mestu je gozdarstvo, čeprav ima ta sektor v celi državi zelo nizko produktivnost zaradi zastarele opreme in slabe cestne infrastrukture.

Naslednja večja industrija v regiji je turizem, kjer kulturni, zdravstveni, podeželski in ekoturizem kar najbolje izkoriščajo zaščitena gorska območja ter naravno in kulturno dediščino.

Kljub temu, da je število ljudi, ki so pridobili visoko izobrazbo, in število vpisanih na univerze upadlo (2014), je v regiji še vedno najvišje število raziskovalnih ter razvojnih in inovacijskih enot takoj za Bukarešto. Od skoraj 3500 zaposlenih v RRI (2014) je skoraj polovica žensk, kar je visoko nad povprečjem EU. ■

VEČ O TEM

<http://www.nord-vest.ro/>

AGENCIJA ZA REGIONALNI RAZVOJ IN SVET ZA REGIONALNI RAZVOJ SEVEROZAHODNE REGIJE

Agencija za regionalni razvoj severozahodne regije (RDA) je neodvisna regionalna organizacija, ki je bila ustanovljena kot javna organizacija s statusom podjetja, ki deluje na področjih regionalnega razvoja. Agencija ima svoje vrednote in poslanstvo, v skladu s katerimi izvaja svoje aktivnosti. Glavni cilji vključujejo zmanjševanje regionalnih razlik, spodbujanje regionalnega trajnostnega in gospodarskega razvoja ter krepitev notranjega, medregionalnega, evropskega in mednarodnega sodelovanja.

Glavne pristojnosti agencije vključujejo oblikovanje načrtov in strategij za regionalni razvoj. Sčasoma je skupaj z odbori za regionalno načrtovanje osnovala strateške načrte regionalnega razvoja PPR za obdobja 2000–2002, 2004–2006, 2007–2013 in 2014–2020.

Agencija je imela v okviru regionalnih programov vlogo izvrševalnega organa predpristopnih skladov za gospodarsko in socialno kohezijo PHARE ter vladne programe v obdobju 1999–2006.

V obdobju 2007–2013 je delovala kot posredniški organ za regionalni operativni program ROP-REGIO, ki je bil sofinanciran iz strukturnih skladov, organ upravljanja ROP za obdobje 2007–2013 pa je bilo Ministrstvo za regionalni razvoj in javno upravo (MRDPA).

V obdobju 2014–2020 deluje agencija kot posredniški organ za program ROP-REGIO 2014–2020, ki se sofinancira iz strukturnih skladov, organ upravljanja ROP za obdobje 2014–2020 pa je Ministrstvo za regionalni razvoj in javno upravo.

Svet za regionalni razvoj (RDC) je organ odločanja na regionalni ravni in tvori prostovoljno partnerstvo lokalnih skupnosti v regiji s šestimi okrožji.

Naložbe v socialno kohezijo

Pri reviji *Panorama* smo vprašali Marcela Boloşa, generalnega direktorja Agencije za regionalni razvoj severozahodne regije, o njegovem pogledu na to, kakšen vpliv imajo (in bodo imele) kohezijska politika, investicije EU in regionalno financiranje v njegovi regiji.

Kako podpora skladov ESI spreminja kakovost življenja v vaših mestih in regiji? Navedite nekaj primerov zgodb o uspehu.

Severozahodna regija ima strateško lego v Evropi in Romuniji ter je dejavno vključena v industrijo prihodnosti, hkrati pa ostaja globoko zakoreninjena v zgodovino. Dinamična mesta, znane univerze ter poslovna in priložnostna infrastruktura sobivajo s slikovitimi vasicami, veličastnimi pokrajinami in mogočnimi spomeniki. Glavni cilj regije za obdobje 2014–2020 je povečati regionalno gospodarstvo z večdimenzionalnim in celostnim razvojem ter tako zmanjšati razlike v regijah in med njimi ter povišati življenjski standard v regiji.

Operativni program Evropskega sklada za regionalni razvoj se v trenutnem finančnem obdobju od leta 2014 do leta 2020 osredotoča na več področji, kjer je financiranje bistvenega pomena za izboljšanje kakovosti življenja prebivalcev v šestih okrožjih severozahodne regije: Bihor, Bistriţa-Năsăud, Cluj, Maramureş, Satu Mare in Sălaj.

Od leta 2014 do februarja 2019 so se pričeli izvajati projekti, ki so prejeli nepovratna sredstva, in sicer na naslednjih področjih: i) pospeševanje prenosa tehnologije; ii) izboljšanje konkurenčnosti malih in srednje velikih podjetij; iii) zmanjševanje emisij ogljika; iv) podpiranje trajnostnega razvoja mest; v) trajnostno ohranjanje in uporaba kulturne dediščine; vi) izboljšanje

cestne infrastrukture, ki je regionalnega pomena; vii) razvijanje trajnostnega turizma; viii) razvoj zdravstvene in socialne infrastrukture, ix) izboljšanje izobraževalne infrastrukture ter x) podpiranje prenove malih in srednje velikih mest.

Izmed uspešno izvedenih projektov regionalnega operativnega programa v obdobju 2007–2013 bi rad izpostavil naslednje: razvijanje priložnostnega turizma z izgradnjo termalnega letovišča Nymphaea v mestu Oradea, obnovo zgodovinskega spomenika Simiona Bărnuţiuja in igralnice v mestu Cluj-Napoca ter ustanovitev nemškega centra v mestu Bistriţa s sanacijo zgodovinske hiše srebrarja.

Kaj je pripomoglo k uspešnemu izvajanju naložb EU na terenu?

Zelo pomembno je sodelovanje lokalnih institucij (svetov okrožij, mestne uprave), regionalnih institucij, kot je Agencija za regionalni razvoj severozahodne regije (RDA), nacionalnih institucij (organov upravljanja) ter evropskih institucij (Komisije in Parlamenta).

Na podoben način smo se osredotočili na razumevanje potreb morebitnih in obsto-

< Reka Crişul Repede se vije skozi središče mesta Oradea

ječih upravičencev, tako da smo jim pomagali predlagati in izvrševati izvedljive projekte, ki bodo pripomogli k doseganju največjega regionalnega cilja, to je zmanjševanje razlik v regijah in med njimi ter povišanje življenjskega standarda.

Prav tako je bilo zelo pomembno, da smo ustvarili povezave med lokalnimi in regionalnimi institucijami ter med zasebnim sektorjem in poslovnimi akterji. Agencija je v ta namen dala na voljo dve platformi IT za upravičence in partnerje.

Nadzorna platforma GD REGIO (<https://regio.nord-vest.ro>) zagotavlja sprotne podatke o izvajanju prednostnih projektov pri razvoju regije.

Platforma za regionalne naložbe „INNO – ponoven razmislek o poslovnih omrežjih“ (glejte str. 20) (<https://www.inno.ro>) zagotavlja rešitve za neposredne težave, kot so dostop do virov financiranja, iskanje poslovnih partnerjev, prenos tehnologij, zaposlovanje in usposabljanje.

Katera so ključna sporočila na podlagi vaših izkušenj in vizije za kohezijsko politiko 2021–2027 v zvezi z območji/regijami z geografskimi posebnostmi?

Mislím, da bo posodobitev kohezijske politike, ki jo je Evropska komisija že predstavila, prinesla veliko koristi tudi severozahodni regiji v Romuniji. Poenostavljena birokracija, preprostejši način za predložitev vlog za izplačila in uvedba enotnega zakonodajnega okvirja za sklade, ki jih imajo regije na voljo, so že bili lepo sprejeti.

Kateri dejavniki so na podlagi vaših izkušenj pri uvajanju regionalnih naložb pomembni za boljšo podporo možnosti in sredstev regij z geografskimi posebnostmi?

Mislím, da pomembni dejavniki, ki znatno pripomorejo k podpori in izkoriščanju določenih potencialov regij z geografskimi posebnostmi, vključujejo razumevanje prednosti, ki jih imajo lokalne, regionalne in nacionalne upravne institucije na teh področjih, ter kako bi te lahko izkoristile s črpanjem

nepovratnih sredstev in s tem privabile naložbe ter spodbujale turizem.

Hkrati pa bi bilo treba zelo tesno čezmejno sodelovanje razširiti tudi v druge regije ob mejnih regijah, kjer področja z geografskimi posebnostmi ležijo v regijah v različnih državah članicah EU.

Nenazadnje pa bi potrebovali tudi lokalni pristop za razvoj zadevnih regij, ki bi dopolnjeval razvoj sosednjih regij in tako prispeval k doseganju regionalne kohezije, ki si je vsi želimo. ■

KAR TAKO NAPREJ

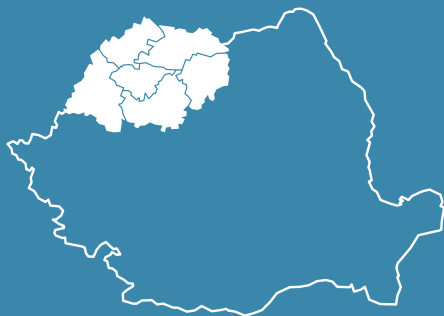
Po besedah Emila Boca, župana mesta Cluj-Napoca, poteka pot do blaginje vseh državljanov Evrope in okrepitve Evropske unije preko kohezijske politike. Kohezijsko politiko moramo obravnavati kot prednostno politiko, od katere je odvisna usoda EU.

V mestu Cluj-Napoca smo najpomembnejše projekte, ki so nam omogočili, da uvedemo in dosežemo strateške cilje za bolj kakovostno življenje naših prebivalcev, financirali prek programov kohezijske politike. Za obdobje 2021–2027 imamo nov instrument za sodelovanje, to je Evropska pobuda za sodelovanje med mesti, ki lahko zagotavlja dostop do sredstev za naše projekte inovacij in mobilnosti v mestih, kar nam omogoča, da nadaljujemo delo kot do sedaj.

Zelo pomembno je, da se nadaljuje izvajanje in krepitev kohezijske politike v prihodnosti, saj ima neposreden vpliv na življenje vsakega posameznika v EU. Kot cilj bi lahko imeli v mislih tudi enostavnejše postopke ter ohranitev modela „n+3“ pri naslednji finančni dejavnosti.

Severozahodna Romunija

Regijo, ki jo sestavlja šest okrožij na površini 34 160 km², vodijo načela trajnostnega razvoja, spoštovanja tradicije, zgodovinske, naravne in stavbne dediščine ter izkoriščanje prednosti njene etnične, kulturne in verske raznolikosti.

PREBIVALSTVO: 2,7 milijona, kar predstavlja približno 13% celotnega prebivalstva države. Skoraj 75% prebivalcev je Romunov, sledijo Madžari, Romi, Ukrajinci in Nemci.

TRG DELA: leta 2015 je bila stopnja zaposlenosti 42,33% na nacionalni ravni in 45,88% na regionalni ravni. Od tega je bilo 28,16% ljudi zaposlenih v kmetijstvu, 23,04% v industriji, 13,02% v trgovini in 6,48% v gradbeništvu.

GOSPODARSTVO: leta 2014 je bil BDP na prebivalca po SKM 13 100 SKM na prebivalca, kar je 48% povprečja EU in četrto mesto v Romuniji. Mednarodna trgovina glede po sektorjih sega od strojev in strojne opreme, električne opreme, snemalnikov zvoka in slik, ki predstavljajo 34% celotnega izvoza regije, do raznoraznih izdelkov in pohištva, neplemenitih kovin, tekstila in oblek ter plastičnih in gumijastih izdelkov, ki predstavljajo 6% izvoza. Opazili smo tudi regionalno primerjalno prednost pri izdelkih, kot so maščobe in olja, les, tekstil, obutev, električni stroji in oprema ter pohištvo.

VISOKO ŠOLSTVO, RAZISKAVE IN INOVACIJE: samo 3,49% prebivalcev je bilo deležno visokošolskega izobraževanja. Leta 2014 je število študentov (na osmih akreditiranih javnih visokošolskih institucijah/univerzah) upadlo za 9,26% na 90 418 v primerjavi s padcem v obdobju 2005–2014, ki je bil 7,56% na državni ravni. Kljub temu pa ima regija drugo največje število enot RRI v Romuniji, kar predstavlja 9% nacionalnega izdatka na področju RTRI leta 2013.

Delež inovativnih podjetij je znatno padel s 27% skupnega števila podjetij v obdobju 2004–2010 na samo 12% v letu 2012, kar je zadnje mesto na državni ravni.

Leta 2014 je bilo na področju RRI zaposlenih 3 485 ljudi, od tega je bilo 2 280 raziskovalcev. Skoraj polovica zaposlenih v RRI je žensk (48,6%), kar je visoko nad povprečjem EU (35%).

Regija ima 26 MSP na 1 000 prebivalcev, v primerjavi z 23 v Romuniji in 44 v EU-28. Podporne strukture vključujejo 15 akreditiranih industrijskih parkov, ki nudijo prostore 178 podjetjem in zaposlujejo 10 000 ljudi. Na voljo je tudi tehnološki park, Park svobode, ki je nastal v sklopu zasebne pobude in cilj katerega je nuditi povezavo in komunikacijo med podjetji s sorodnih področij. Park Tetapolis temelji na sodelovanju med lokalnimi organi in univerzami v mestu Cluj-Napoca; zasebni znanstveni park Hanna Instruments pa je v lasti mednarodnega podjetja, ki razvija laboratorijsko opremo in analitične instrumente. Regija ima tudi tri podjetniške inkubatorje in štiri večje logistične parke, podpira pa tudi povezovalne pobude pri dejavnostih in projektih, ki se ukvarjajo z vodo, ITK, pohištvom, energijo, kmetijstvom in kozmetiko.

DRUGI KLJUČNI SEKTORJI: preko 340 000 regionalnih delavcev je v kmetijstvu, kjer prevladujejo pridelki, kot so žitarice, korenovke, jagode, gobe ter sadje in oreščki. Na regionalne ribogojnice odpade 25-odstotni delež celotne vrednosti ribiških proizvodov v Romuniji, gozdarstvo pa je na četrtem mestu glede na nacionalno gozdarsko območje. Velika znamenitost regije je tudi turizem, ki privablja obiskovalce s svojo široko ponudbo muzejev, gradov, trdnjav in verskih objektov ter tudi z mestno arhitekturo. Še ena večja zanimivost je zdravstveni turizem, saj ima regija 14 certificiranih letovišč, zdravstvenih centrov in termalnih zdravilišč, podeželski turizem pa cveti zahvaljujoč obsežnim zaščitenim naravnim območjem v gorovjih Maramuresului, Apuseni in Rodnei.

NADGRADNJA TRDNJAVE ORADEA V EVROPSKI TURISTIČNI KOMPLEKS

Cilj oživitve trdnjave Oradea v okrožju Bihor je bil vrnitev tega pomembnega spomenika in njegove tisočletne zgodovine na nacionalni, regionalni in mednarodni turistični zemljevid. Trdnjava je s pomočjo sredstev v višini 36 780 329 RON (približno 7 725 158 EUR), vključno s 23 197 387 RON (4 871 953 EUR) iz sklada ESRR, postala prepoznaven regionalni center za kulturno dediščino in turizem. Objekt sedaj nudi prostore lokalnim javnim organom, lokalnim in kulturnim institucijam ter nevladnim organizacijam, saj so skupaj s prebivalci in obiskovalci mesta Oradea vsi upravičenci tega projekta.

Poleg tega pa prenovljeni projekt privablja dodaten tok prihodkov na regionalni in lokalni ravni ter tako ustvarja nova delovna mesta na področju kulture in turizma ter v sorodnih gospodarskih sektorjih. Ob koncu projekta leta 2015 smo ustvarili ali ohranili 119 delovnih mest ter vzpostavili 19 kulturnih turističnih točk. Do leta 2018 je število obiskovalcev objekta naraslo za 300%, s tem pa smo ustvarili dodatne prihodke na regionalni in lokalni ravni ter nova delovna mesta v kulturi in turizmu ter sorodnih gospodarskih sektorjih.

KOMPLEKS „NYMPHEA“ Z WELLNESSOM IN TERMALNIM ZDRAVILIŠČEM SLUŽI SVOJEMU NAMENU

Ob zaključku projekta Nymphaea leta 2016 je bilo dobro počutje zaznati daleč preko meja mesta Oradea v okrožju Bihor. Največji vodni park v tem delu Evrope ni privlačna zanimivost samo za lokalno skupnost, saj v njegovih prednostih uživajo tudi tuji obiskovalci in poslovneži.

Vodni park Nymphaea je namenjen tako obiskovalcem, ki iščejo adrenalinsko mrzlico, kot tistim, ki si želijo mirnega, sproščujočega in zdravnega okolja ali obojega. Park se ponaša z najnovejšo tehnologijo in na sedmih hektarjih nudi izjemen vodni svet z veliko zabave. Zanimivosti vključujejo 10 toboganov, 15 bazenov za plavanje in sproščanje, otroška igrišča, šest savn, masažni salon, turško kopel, športna igrišča ter restavracije.

Proračun projekta je znašal 88 342 934 RON (18 555 966 EUR), vključno s 32 343 888 RON (6 793 663 EUR) sredstev iz ESRR. S projektom se je povprečno število turistov, ki obiščejo kompleks Nymphaea, povečalo za 100%, ustvarjenih pa je bilo 50 novih delovnih mest v kompleksu.

www.aquapark-nymphaea.ro

INNO.RO – PONOVEN RAZMISLEK O POSLOVNIH OMREŽJIH

Namen internetne platforme, ki jo je oblikoval oddelek za regionalne naložbe in inovativne finančne instrumente Agencije za regionalni razvoj severozahodne regije, je ustvariti dinamičen spletni ekosistem, ki prepozna in ustvari razvojne možnosti za njene člane.

Zrelo in konkurenčno poslovno okolje potrebuje digitalna komunikacijska vozlišča, prek katerih se lahko informacije in sredstva širijo hitro in enostavno. Zato je ustvarjanje skupnosti strokovnjakov prek spletne platforme ter zagotavljanje orodij in rešitev, ki so prilagojene sedanjim tehnologijam, naraven odziv na obstoječe potrebe trga.

Platforma je nastala iz potrebe po spletnem ekosistemu, ki bi omogočal deležnikom v visoko zmogljivem in inovativnem poslovnem okolju, zagonskim podjetjem, raziskovalcem, lokalnim organom, večjim podjetjem, bankam ter razvijalcem, da na enostaven in učinkovit način stopijo v stik drug z drugim.

INNO tako predstavlja našo regionalno rešitev za globalni izziv: Kako lahko uporabimo najnovejše poslovne rešitve, da v konkurenčnem okolju izkoristimo potencial kapitala in človeških virov? Poslovno okolje spremeni v poslovno skupnost. Dinamično digitalno vozlišče in spletno središče združujeta podjetniške, gospodarske, akademske in upravne rešitve 21. stoletja. Vsak modul nudi posebna orodja in rešitve, da lahko že danes zadovoljite potrebe trga za jutri. Obstaja šest različnih modulov, številna sredstva in različne vrste profilov, ki so na voljo raznolikim uporabnikom. Na voljo je tudi pomoč pri dostopu do virov financiranja, iskanju ustreznih poslovnih partnerjev, zaposlovanju in usposabljanju, učinkovitih prenosih tehnologij, pospešenih inovacijah ter še veliko več.

Vzporedno s platformo smo razvili tudi mobilno aplikacijo INNO (na voljo v App Store in Google Play), prek katere bomo uporabnikom pošiljali novice s terena ter obvestila s platforme INNO.RO. Aplikacijo bomo stalno razvijali ter tako s prihodnjimi različicami uporabnikom omogočili, da z njo upravljajo vse dejavnosti na platformi.

Trenutni model je le prvi korak k razvoju potrebnega spletnega ekosistema. Z veseljem sprejemamo priporočila uporabnikov ali predloge za izboljšave. Vabimo vas, da si ustvarite račun, uporabljate platformo in nam sporočite svoje mnenje.

www.inno.ro

NA POT Z NAJETIMI KOLESI S SAMOPOSTREŽNIH POSTAJALIŠČ V CLUJU

Okrožje Cluj, občina Cluj-Napoca ter skupnosti Florești in Apahida so združili moči in razvili povezano omrežje prog in poti, ki obsega približno 52 kilometrov. S kampanjo smo na celotnem metropolitanskem območju oglaševali uporabo kolesa in tako podprli projekt. S skupnim proračunom v višini 14 422 085 RON (3 031 224 EUR), vključno z 8 926 309 RON (1 876 114 EUR) iz ESRR, smo zgradili 10,81 km novih kolesarskih poti in 50 samopostrežnih postajališč za najem kolesa. Poleg tega pa je projektna skupina izdelala in razdelila 30 000 brošur in promocijski film.

Med upravičence pobude spadajo prebivalci metropolitanskega območja, kolesarska skupnost, študenti in druge skupine, ki bivajo v začasnih bivališčih, ter poslovna skupnost. V samo enem letu se je tako v sistem vpisalo 6 000 uporabnikov.

www.primariaclujnapoca.ro; www.clujbike.eu

OSREDNJI PARK „OZELENI“ KAKOVOST MESTNEGA ŽIVLJENJA V MESTU BAIJA MARE

V okrožju Maramureş so prebivalci občine Baia Mare in sosednjih predelov glavni upravičenci novega osrednjega javnega parka v regiji, kjer smo s ponovno uporabo in preoblikovanjem ter povečanjem prostora ustvarili območje za prosti čas in rekreacijo. ESRR je projekt podprl v znesku 10 114 404 RON (2 124 795 EUR), celotni proračun pa je znašal 15 921 814 RON (3 344 795 EUR). Cilj projekta je bil prinesiti koristi lokalni skupnosti in obiskovalcem območja.

S posaditvijo dreves, živih mej in sadik so ustvarili park in razstavni center kaktusov, postavili so štiri glasbene paviljone, tri pergole in otroško igrišče ter zgradili pešpoti in namakalni sistem, vse z namenom, da se poveča delež zelene površine na prebivalca. Novi objekti so zlasti zanimivi za obetavne umetnike, ki lahko svoje delo razstavljajo na treh temu namenjenih predelih, ter za šolske otroke, ki se udeležujejo ur botanike in ekologije v sklopu izobraževalne ponudbe parka.

www.baiamare.ro

GLOBOK POSEG ZA OBUDITEV JAVNIH VRTOV ORADEE NA PIAȚI UNIRII

Piața Unirii ali Trg Unije je simbolično območje v občini Oradea, ki se ponaša z mnogimi razkošnimi znamenitostmi. Delo, opravljeno v sklopu projekta, je spremenilo podobo trga v korist prebivalcev, obiskovalcev in turistov ter institucij in podjetij, ki imajo tam poslovne prostore.

Po obsežni sanaciji leta 2015 je Trg Unije postal zgodovinsko in kulturno središče mesta, ki privablja več deset tisoč turistov k ogledu zgodovinskih spomenikov in palač ter obisku sodobnih restavracij in kavarn. ESRR je zagotovil 14 378 829 RON (3 022 028 EUR) od celotnega proračuna v višini 24 084 363 RON (5 061 517 EUR) in pomagal financirati 11 novo ustvarjenih stalnih delovnih mest ter povečali privlačnost osrednje lokacije za kulturne dogodke in gospodarske dejavnosti.

www.oradea.ro

Podpora kohezijske politike za čisto energijo na otokih EU

Otoki, kjer živi okoli 15 milijonov Evropejcev, imajo možnost postati vodilna sila pri prehodu na čiste energetske vire, tako da sprejmejo nove tehnologije in uvedejo inovativne rešitve. EU zagotavlja podporo – ponuja nove priložnosti za rast in delovna mesta.

Evropska komisija razvija in podpira možnosti čistih virov energije za evropske otoške skupnosti.

Pariški sporazum potrjuje, da so zlasti otoki dovzetni za podnebne spremembe ter da so preveč odvisni od fosilnih goriv in uvoza energije. V EU je več kot 2 200 poseljenih otokov. Mnogo otokov je odvisnih od dragega uvoza fosilnih goriv za oskrbo z energijo, kljub temu da imajo dostop do obnovljivih virov energije, kot so veter, sonce in valovi.

Veliko otokov v Evropi ima majhne osamljene sisteme in majhna tržišča. Kljub temu pa imajo otoki, kjer živi okoli 15 milijonov Evropejcev, možnost postati vodilna sila pri prehodu na čiste energetske vire, tako da sprejmejo nove tehnologije in uvedejo inovativne rešitve.

Otoki in otoške regije so z vidika energetske politike vsekakor poseben primer zaradi njihove izoliranosti ter tudi možnosti preizkušanja in predstavljanja novih rešitev.

» Otoki imajo možnost postati vodilna sila pri prehodu na čiste energetske vire, tako da sprejmejo nove tehnologije in uvedejo inovativne rešitve. «

Prevzemanje pobude

Pobuda „Čista energija za otoke EU“ pod okriljem strategije za energetske unijo zagotavlja dolgoročen okvir za pomoč otokom pri proizvodnji lastne trajnostne in cenovno ugodne energije. Rezultati bodo vidni v:

- › **nižjih stroških energije**, veliko večji proizvodnji obnovljive energije, gradnji objektov za shranjevanje energije in sistemov za prilaganje odjemov ter pri uporabi najnovjših tehnologij;
- › **boljši energetske varnosti otokov**, ki bodo postali manj odvisni od uvoza;
- › **boljši kakovosti zraka**, zmanjšanju emisij toplogrednih plinov in manjšem vplivu na naravno okolje otokov ter
- › **ustvarjanju novih delovnih mest** in poslovnih priložnosti ter krepitvi gospodarske samozadostnosti otokov.

Maja 2017 je bila na Malti uvedena pobuda „Čista energija za otoke EU“, kjer so Evropska komisija in 14 držav članic EU¹ podpisale politično deklaracijo. K sodelovanju so bile povabljene tudi druge države članice.

Leta 2018 je bil ustanovljen namenski sekretariat za pobudo, ki otokom zagotavlja izčrpane smernice o tem, kako naj začnejo in razvijajo prehod na čiste energetske vire. To se izvaja z metodologijo vključevanja deležnikov, podporo pri pripravi agende za prehod, krepitvijo zmogljivosti, tehnično podporo razvojnih projektov in finančnimi načrti kot tudi z mreženjem in priložnostmi za krepitev skupnosti.

Februarja 2019 so po razpisu izbrali 26 pilotnih projektov, ki bodo prejeli podporo pri pripravi agend za prehod na čiste energetske vire. V prvi fazi bo šest otokov razvilo in predstavilo njihovo agendo do poletja 2019, in sicer: **Aranski otoki** (Irska), **Cres-Lošinj** (Hrvaška), **Sifnos** (Grčija), **Culatra** (Portugalska), **Salina** (Italija) in **La Palma** (Španija). Preostalih 20 otokov na Irskem, v Grčiji, Španiji, Franciji, na Hrvaškem, v Italiji, na Portugalskem, Finskem, Švedskem in v Združenem kraljestvu bo to storilo do poletja 2020.

Prvih 26 otokov je bilo izbranih na podlagi njihovih možnosti za vzpostavitev visoko kakovostnega postopka prehoda s pomočjo sekretariata. Posebna pozornost je bila namenjena vključevanju otokov s širokim razponom geografskih in kontekstualnih razmer, da bodo v prihodnjih letih služili kot navdihujoč primer za čim večje število evropskih otokov.

Financiranje EU za naložbe v čisto energijo, vključno na otokih, je na voljo na primer v okviru kohezijske politike, programa Obzorje 2020, programa LIFE, Evropskega sklada za strateške naložbe in instrumenta za povezovanje Evrope.

Podpora kohezijske politike po meri

Pobuda „Čista energija za otoke EU“ zelo dobro ustreza ciljem kohezijske politike v okviru gospodarske, socialne in teritorialne kohezije v EU. Politika v veliki meri prispeva k uresničevanju energetske unije v praksi, vključno z otoki EU.

Ta vključuje naložbe v energetske učinkovitost, obnovljivo energijo, pametno energetske infrastrukturo in pomik k dekarbonizaciji prometnega sektorja kot tudi nizkoogljčne raziskave

1) Estonija, Grčija, Španija, Nemčija, Danska, Francija, Hrvaška, Irska, Italija, Ciper, Malta, Portugalska, Švedska, Finska

OBNOVLJIVI VIRI OGREVAJO AGIOS EFSTRATIOS („AI STRATIS“) V GRČIJI

Cilj projekta Zeleni otok Ai Stratis, ki ga sofinancira Evropski sklad za regionalni razvoj, je, da bi vsaj 85% porabe energije na otoku zagotavljali vetrni in fotovoltaični sistemi. Otok Ai Stratis, tako kot mnogi drugi grški otoki, ki so daleč od celine, ni priključen na nacionalno omrežje za prenos električne energije. Do sedaj se je zanašal na dizelske generatorje javnega elektrogospodarskega podjetja. Na otok bodo nameščeni tako vetrni kot fotovoltaični sistemi.

Velika turbina in fotovoltaičen park bosta proizvajala elektriko, odvečna energija pa se bo pretvarjala v termalno energijo in shranjevala v rezervoarje. Z izgradnjo novega toplotnega omrežja bo sistem zagotovil ogrevanje stavb in hiš na otoku. Projekt, ki se je pričel leta 2017 s proračunom 8,5 milijona EUR, bo verjetno zaključen leta 2022 (skupaj s preizkusnim delovanjem). Do danes je urejena zakonodaja, ki označuje projekt za pilotni projekt, izvedene so bile študije o hibridnih postajah in daljinskem ogrevanju, z ustreznimi deležniki pa smo se posvetovali o medsebojni povezanosti, upravljanju in o vprašanju cen.

in inovacije. Ne le, da te naložbe pripomorejo k ciljem energetske unije in pomagajo državam članicam doseči podnebne in energetske cilje EU, ampak koristijo tudi regionalnemu razvoju, konkurenčnosti, rasti in delovnim mestom, obenem pa obravnavajo energetske revščino in povečujejo zanesljivost oskrbe z energijo. Vse te koristi so pomembne tudi za otoke.

Kohezijska politika po naravi zagotavlja strukturne in dolgoročne odgovore na vprašanja, s katerimi se soočajo različne regije, vključno z otoki. Programi omogočajo pristop po meri, ki se razvija v sodelovanju s ključnimi akterji na terenu, dovoljuje pa tudi prilagajanje na spreminjajoče se razmere.

Še en element, ki je zlasti pomemben za veliko otokov, pa je poseben poudarek kohezijske politike na krajevno usmerjenih inovacijah ter krepitev strategij pametne specializacije. Na ta način najpomembnejša politika EU dejavno podpira teritorialno kohezijo in dolgoročno vlaga v območja z geografskimi posebnostmi.

Pri nadaljnjem spodbujanju in podpiranju energetske vprašanj, vključno z izmenjavo znanja in izkušenj med otoki, lahko igrajo pomembno vlogo tudi makroregionalne strategije EU, ki zajemajo alpski prostor, Baltsko morje, Podonavje ter jadransko-jonsko regijo.

Zagotavljanje visoko kakovostnih energetskega projektov v praksi je ključnega pomena za uspeh, zlasti pri doseganju otipljivih izboljšav za državljane in podjetja ter za pospeševanje dekarbonizacije otokov EU. Zato je delo v okviru pobude „Čista energija za otoke EU“ še posebej koristno. Razvoj agend za prehod na čiste energetske vire, krepitev zmogljivosti in tehnična podpora razvojnih projektov kot tudi izmenjava izkušenj in idej bi lahko vodili k učinkoviti poti do vzpostavljanja sistema za prenos projektov visoke kakovosti, ki bi se lahko sofinancirali v okviru kohezijske politike.

V Španiji na **Menorki** na primer nadalje izboljšujejo in nadgrajujejo strategijo za dekarbonizacijo za leto 2030 in bodo prejeli pomoč sekretariata kot ena od pilotnih regij, ki so omejenjene zgoraj. Strategija za dekarbonizacijo je zelo napredna, njen cilj pa je doseči 85-odstotni delež obnovljivih virov pri proizvodnji energije do leta 2030 ter močno zmanjšanje porabe fosilnih goriv kot tudi elektrifikacijo prometa in zgradb. Skupaj z obsežnim svežnjem ukrepov želi strategija doseči, da bo elektroenergetski sistem primeren za tako visok delež obnovljivih virov energije, vključno s shranjevanjem baterij. Njen

NA POTI DO ČISTEJŠEGA PROMETA NA GOTLANDU NA ŠVEDSKEM

Cilj projekta za trajnostni promet, ki ga sofinancira Evropski sklad za regionalni razvoj, je izboljšanje energetske učinkovitosti in zmanjševanje emisij toplogrednih plinov na otoku Gotland. Poseben poudarek se namenja znižanju vplivov prometnega sektorja na podnebje za 70%, kar je nacionalni cilj na Švedskem do leta 2030. Cilj projekta je vključiti MSP, ki delajo neposredno v cestnem prometu ali uporabljajo stroje v industrijske ali gradbene namene. Cilj je, da podjetja pri delu izboljšajo energetske učinkovitosti, to pa želimo doseči s predavanji in delavnicami ter z svetovanjem o energetske učinkovitosti. Drugi vidik projekta pa se osredotoča na nadaljnjo uporabo javnega prevoza,

vključno z izboljšanimi intermodalnimi rešitvami na področju mobilnosti. Skupni proračun projekta, ki poteka od leta 2018 do 2021, je približno 1 milijon EUR. Dolgoročno gledano je cilj projekta za trajnostni promet prispevati k zmanjšanju vpliva otopnega prometa na podnebje preko izboljšane energetske učinkovitosti in večje uporabe obnovljivih virov energije.

<https://klimatsynk.se/projektportfoljer/hallbara-transporter/hallbara-transporter.html>

SODELOVANJE SICILIJE IN MALTE ZA PREMOSTITEV VRZELI NA PODROČJU OBNOVLJIVIH VIROV ENERGIJE

Projekt o scenarijih za obnovljivo energijo na otokih, ki ga sofinancira Evropski sklad za regionalni razvoj, določa splošne strategije o premostitvi vrzeli, ki ločuje Sicilijo in Malto od evropskega povprečja na področju uporabe obnovljivih virov energije, ter spodbuja prenos tehnologije in dobrih praks. Poleg tega so bili sprejeti ukrepi za primerjavo in vrednotenje energetske strategije z okoljevarstvenega in socialno-ekonomskega vidika ter za opredelitev in uvedbo akcijskega načrta za večjo razširjenost obnovljivih virov energije.

Projekt je ustvaril okoljevarstveno in socialno-ekonomsko banko podatkov, ki se navezujejo na obnovljive vire energije, ter atlas obnovljivih virov energije, kjer bodo označena postrojenja in dobre prakse na malteškem ozemlju ter v provincah

Agrigento in Ragusa na Siciliji. Do izmenjave in razširjanja dobrih praks je prišlo tudi pri dveh energetskih ekskurzijah, kjer so si univerzitetni študenti in raziskovalci lahko ogledali najpomembnejše elektrarne na obnovljive vire energije. V sklopu strategij o uvedbi obnovljivih virov energije so nastali tudi energetski forum, delavnica v okviru plenarnega zasedanja ter štiri skupine deležnikov s podjetniki, inženirji, politiki in državljani. Na vsakem območju je bilo ustanovljeno tudi omrežje točk za izmenjavo informacij o obnovljivih virih energije, ki povezuje partnerje preko meja ter je namenjeno obveščanju in krepitvi ozaveščenosti o obnovljivi energiji. Projekt je potekal od leta 2011 do 2012 s skupnim proračunom 0,6 milijona EUR.

<https://bit.ly/2TLqZ76>

namen je tudi zagotavljanje vzajemnih koristi, vključno z zanesljivostjo oskrbe, socialno udeležbo, koristmi lokalnega gospodarstva in delovnih mest, okoljske trajnosti ter vključenosti otoške pokrajine in dediščine, saj je Menorka del Unescovega biosfernega rezervata.

Komisija podpira prizadevanja tudi na bolj neposreden način, to je preko pogovorov, kako pospešiti strategijo, čim bolj izkoristiti razpoložljiva sredstva EU, vključno z Evropskim skladom za regionalni razvoj, ter kako spodbuditi zasebne naložbe. Januarja 2019 so predstavniki Komisije z Generalnega direktorata za regionalno in mestno politiko ter Generalnega direktorata za energetiko z obiskom podprli delo, take izmenjave pa se bodo še nadaljevale.

Kohezijska politika je eden od najpomembnejših virov financiranja najbolj oddaljenih regij, da bi dosegle energetske pre-

hod. Regije imajo pomembno vlogo, saj so v okviru pobude „Čista energija za otoke EU“ sprejele zavezo (v sporočilu o strategiji za najbolj oddaljene regije iz oktobra 2017) za vključevanje dobrih praks, ki so jih razvile, na mednarodnem območju in območju EU.

Kanarski otoki so na primer med predsedovanjem konferenci predsednikov najbolj oddaljenih regij gostili drugi forum „Čista energija za otoke EU“, v okviru katerega so lahko vse oddaljene regije predstavile dobre prakse na področju energije. V sporočilu je bilo predstavljeno tudi novo orodje upravljanja za pospešitev energetskega prehoda, ki so ga skupaj s predstavniki Komisije in francoske nacionalne uprave preizkusili na otoku Reunion.

Naložbe v energetske prehod

Z mislijo na prihodnost predlog Komisije za kohezijsko politiko v naslednjem finančnem obdobju (2021–2027) poudarja prednostne naloge, ki bodo Evropi pomagale, da ostane konkurenčna ter se prilagaja globalizaciji in tehnološkim spremembam, vključno s spremembami, ki se navezujejo na prehod na čisto energijo.

Za spodbujanje in uvajanje čistega ter poštenega energetskega prehoda bo treba nameniti znatna sredstva za cilj politike, ki se zavzema za bolj zeleno, nizkoogljično Evropo, vključno z naložbami na področju energetske učinkovitosti, obnovljive energije ter pametnih energetskih sistemov, omrežij in shranjevanja na lokalni ravni.

Poleg tega predlog zagotavlja pomembno podporo za spopadanje s širšimi izzivi, ki so povezani s strukturnim preobliko-

vanjem, kot je prehod na čisto energijo. To vključuje podporo za gospodarsko raznolikost, na primer podporo za MSP, podjetniške inkubatorje, inovacije ter za sodelovanje industrije in raziskovalcev, krepitev zmogljivosti in znanj, kot tudi za trajnostni promet in socialno vključenost.

Z vsem zgoraj navedenim kohezijska politika pomaga državam članicam in regijam, vključno z otoki, pri predvidevanju in obvladovanju posledic strukturnih sprememb, ki so povezane s prehodom na čisto energijo, ter drugih trenutnih izzivov na ciljno usmerjen in prilagojen način. Različne lokalne razmere pogosto ne dovoljujejo univerzalnih rešitev, tako da je treba podporo usmeriti na krajevno raven in ponuditi celovite rešitve za lokalne potrebe. Kohezijska politika lahko, zlasti na podlagi strategije pametne specializacije, podpira glavno gonilno silo za spodbujanje raznolikosti in napredovanje navzgor po vrednostni verigi v regijah EU.

Nacionalna poročila evropskega semestra za leto 2019 in določene priloge naložbenih smernic financiranja kohezijske politike za obdobje 2021–2027 v okviru priprav za naslednjo generacijo programov kohezijske politike poudarjajo, kjer je to ustrezno, pomembnost čiste energije na otokih.

Otoki v celotni EU so vabljeni k raziskovanju danih priložnosti za podporo kohezijske politike v okviru dekarbonizacije otokov v tem obdobju kot tudi v naslednjem. ■

VEČ O TEM

<https://europa.eu/!Cq49rt>

<https://euislands.eu/clean-energy-islands-start>

Geografija nezadovoljstva v EU

Medtem ko se približujejo nove volitve v Evropski parlament, ki bodo potekale od 23. do 26. maja, se povečuje zaskrbljenost zaradi naraščajočega razočaranja nad EU. Prvi od številnih člankov v *Panorami* o glasovanju proti EU izpostavlja nekaj razlogov, zakaj državljani ne zaupajo EU in nacionalnim vladam.

Glasovi strank, ki so proti EU, so se v zadnjem desetletju podvojili. Stranke v EU-28, ki nasprotujejo ali močno nasprotujejo vključevanju v EU (kot je opredeljeno v strokovni raziskavi Chapel Hill¹), so v nacionalnih volitvah povečale delež glasov z 9% v letu 2008 na 18% v letu 2018.

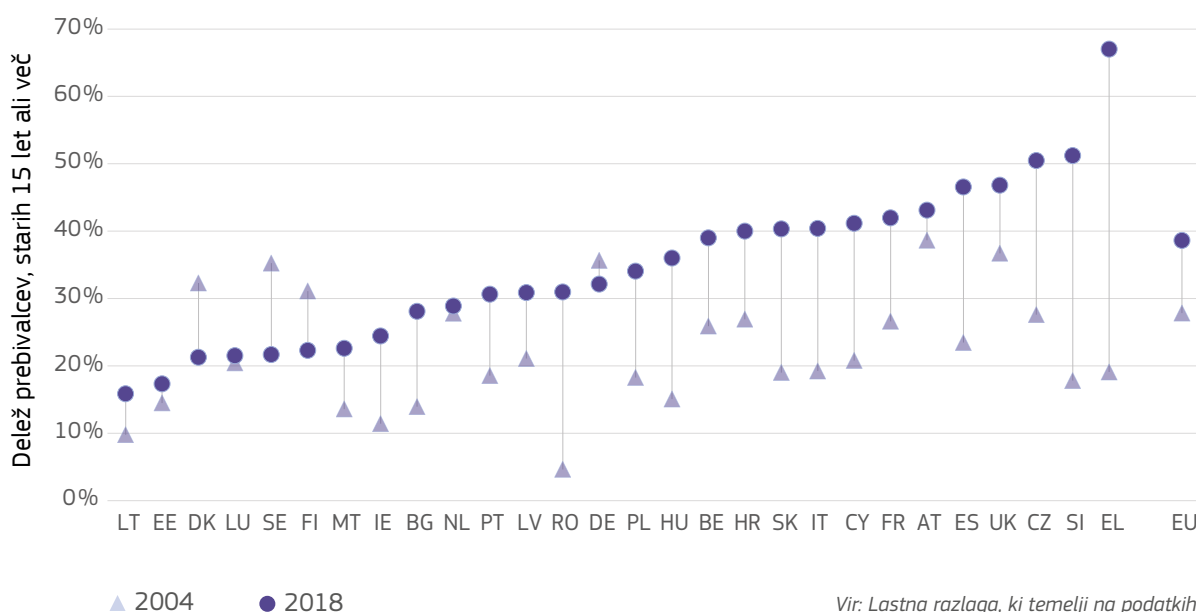
To ni rezultat sprememb v nekaterih večjih državah članicah. Ravno nasprotno, saj polovica držav članic beleži porast glasov strankam proti EU od leta 2008. V 10 državah članicah je število glasov zraslo za več kot 10 odstotnih točk. Ta hiter vzpon ima lahko vpliv tudi na evropske volitve maja 2019.

Vzpon strank, ki so proti EU, se zrcali v naraščajočem nezadovoljstvu z EU. Delež prebivalstva EU, ki ne zaupa EU, je zrasel z 29% v letu 2008 na visokih 47% v letu 2013 ter rahlo upadel na 39% v letu 2018. Število ljudi, ki ne zaupa EU, je v zadnjem desetletju zraslo v 21 od 28 držav članic. V 12 državah članicah se je nezaupanje povečalo za 10 odstotnih točk, medtem ko v treh državah članicah (na Češkem, v Grčiji in Sloveniji) večina prebivalstva ni zaupala EU v letu 2018.

Nezaupanje na nacionalni ravni

Visoka stopnja nezaupanja ni prisotna le na ravni EU. Ljudje ne zaupajo niti nacionalnim vladam. V 12 državah članicah večina ne zaupa nacionalni vladi. Nezaupanje do nacionalnih vlad je v praktično vseh državah članicah višje od nezaupanja do celotne EU. Vendar pa je nezaupanje do nacionalnih vlad redkokdaj razlog za razdor države, v primeru EU pa mnoge stranke z nezaupanjem utemeljujejo radikalno zmanjšanje vloge EU ali izstop iz Unije.

Delež prebivalstva, ki ne zaupa EU, v obdobju 2004–2018

Vir: Lastna razlaga, ki temelji na podatkih Eurobarometra

1) <https://www.chesdata.eu/>

Da bi razumeli, zakaj ljudje volijo stranke, ki so proti vključevanju v EU, smo zbrali glasove nedavnih nacionalnih volitev iz več kot 63 000 volilnih okrožij v EU-28. Na podlagi raziskav o populizmu v Evropi in ZDA smo preverili, ali so bili isti dejavniki povezani tudi z glasovanjem proti EU.

Raziskava o populizmu izpostavlja številne individualne značilnosti. Starejši moški volivci iz delavskega razreda z nizkimi dohodki in z malo kvalifikacijami, da bi se lahko spopadali z izzivi sodobnega gospodarstva, bolj pogosto volijo populiste. Raziskava kaže tudi, da v manjših mestih in na podeželju ter na območjih, ki nazadujejo, več ljudi voli populiste.

Čeprav obstaja močna povezava med populizmom in nasprotniki vključevanja v EU, sta to različna pojma. Strokovna raziskava Chapel Hill ugotavlja, katere stranke se v veliki meri zanašajo na protielitistično in proti-institucijsko retoriko, kar je ključna značilnost populizma. Za stranke, ki se nanašajo na to retoriko, ni nujno, da nasprotujejo vključevanju v EU. Stranka Podemos v Španiji se je na primer uvrstila visoko glede na uporabo protielitistične retorike, vendar je nekoliko naklonjena vključevanju v EU. Druge stranke, ki so proti vključevanju v EU, kot so konservativci v Združenem kraljestvu ali nizozemska Christen Unie, ne uporabljajo protielitistične retorike.

Mnoge gonilne sile populističnega glasovanja spodbujajo tudi glasovanje proti EU. Na območjih z dolgoročnim gospodarskim upadom, nizko stopnjo zaposlenosti, nizkim deležem terciarno izobraženih, nizko gostoto ter večjim deležem ljudi nad 65 let gre več glasov strankam, ki nasprotujejo ali močno nasprotujejo vključevanju v EU.

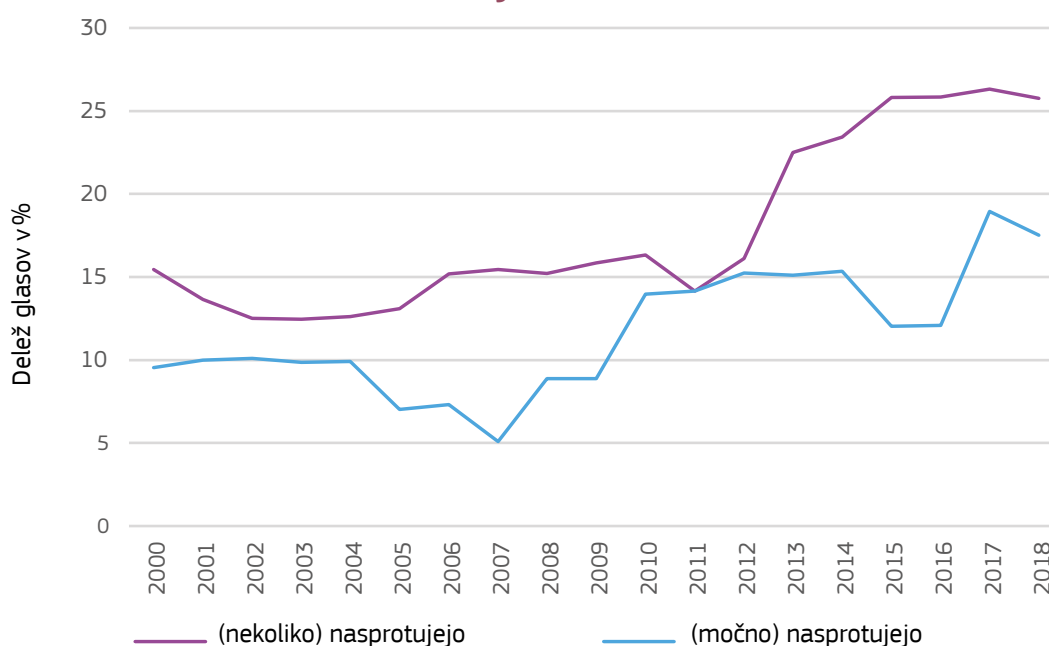
Skrb za prihodnost

Učinek stopnje gospodarskega razvoja je bil najbolj presenetljiv: v regijah z višjim BDP na prebivalca več glasov prejmejo stranke, ki so proti EU. Ker območja z nizkimi dohodki glasujejo bolj populistično, je bilo pričakovano, da bo nizek BDP na prebivalca spodbudil glasovanje proti EU. Vendar pa proti EU ne glasujejo najrevnejša območja, temveč območja, ki so bila včasih boljša, sedaj pa so glede na ostala območja v državi nazadovala. Tem območjem morda primanjkuje znanja in industrije, kjer bi uspevalo gospodarstvo, ki je bolj usmerjeno v inovacije in tehnologijo. Posledično so prebivalci teh skupnosti zaskrbljeni glede prihodnosti svojega območja.

To potrjuje dejstvo, da območja, kjer se delež industrijskih delovnih mest zmanjšuje, običajno namenijo več glasov proti

Delež glasov strank, ki nasprotujejo vključevanju v EU na območju EU-28, v obdobju 2000–2018

Vir: Lastna razlaga na podlagi podatkov CHES in nacionalnih virov

EU. Kombinacija sorazmerno visokega BDP na prebivalca in dolgoročnega gospodarskega upada je lahko še posebej uspešna podlaga za nezadovoljstvo in celo zamere. Nekatere populistične politične stranke so se izrecno usmerile na nekdanja industrijska območja, saj so upravičeno pričakovale, da bodo tam lahko dobile več glasov.

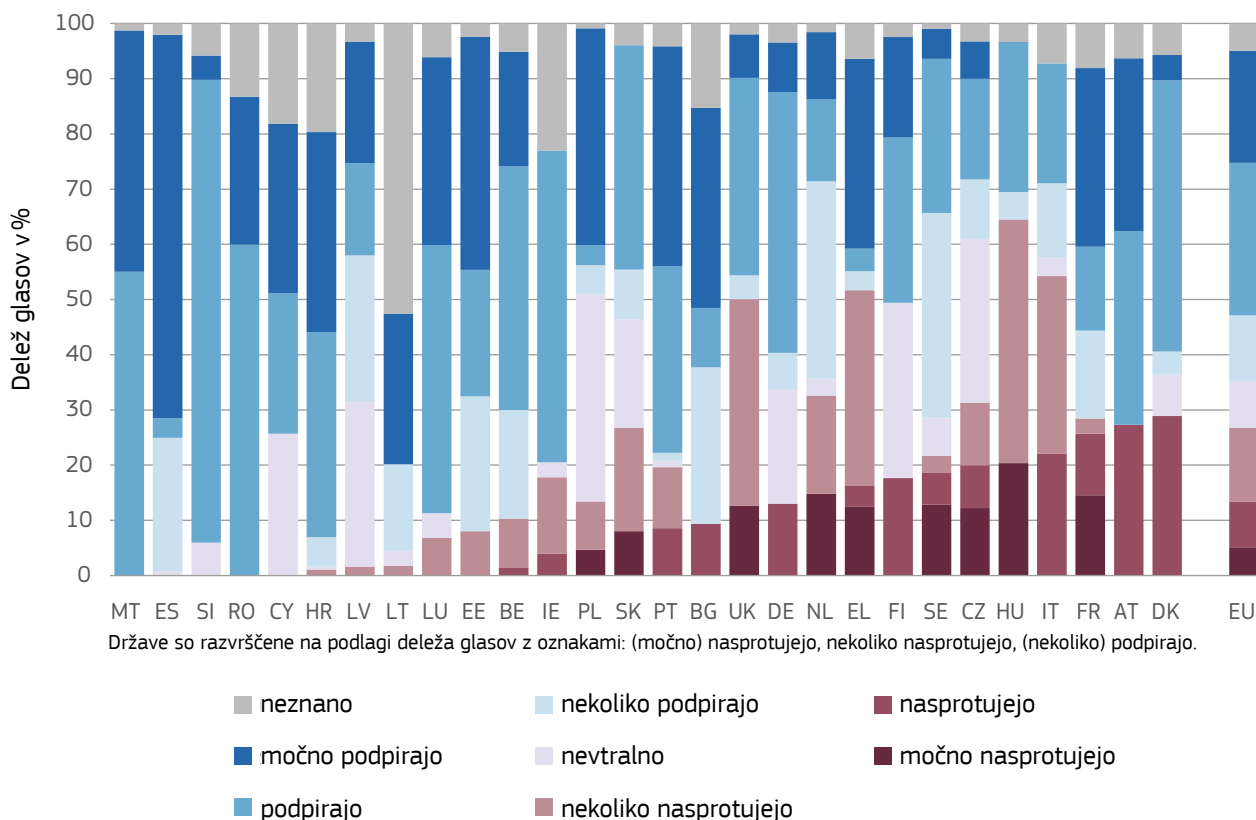
Druge presenetljive ugotovitve so bile, da se z upadom števila prebivalstva in zaposlovanja število glasov proti EU zmanjšuje in ne povečuje ter da neto migracija ni imela skoraj nobenega vpliva na glasovanje proti EU.

V prihodnjih izdajah *Panorame* bodo predstavljeni članki, ki podrobneje obravnavajo vpliv revščine, demografije, migracij in politik EU.

Za več podatkov o geografiji nezadovoljstva v EU si preberite članek in oglejte interaktivne zemljevide na naslednji povezavi:

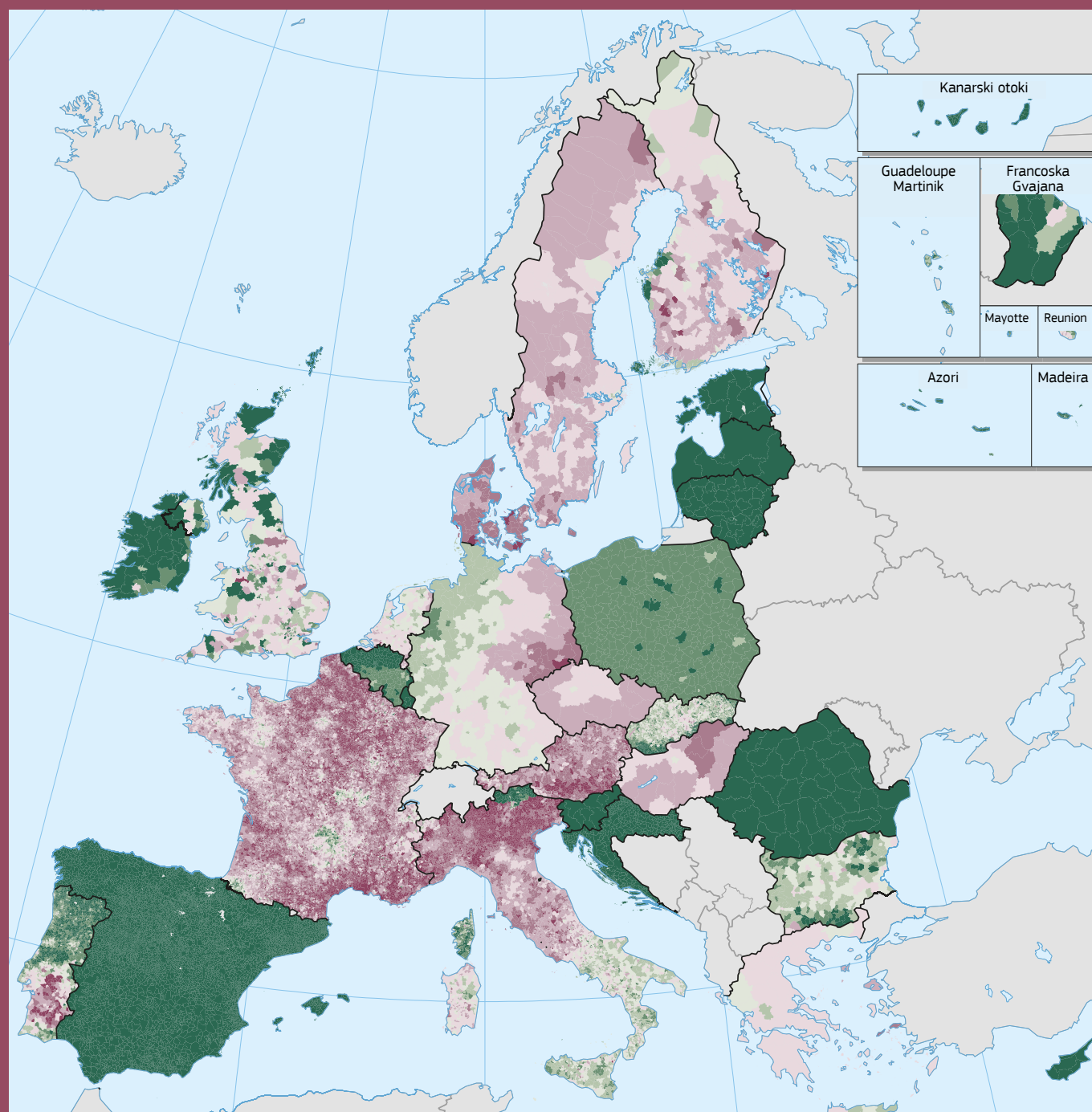
https://ec.europa.eu/regional_policy/mapapps/elections/EUdiscontent.html

Glasovi glede na stališče stranke o vključevanju v EU v obdobju 2013–2018

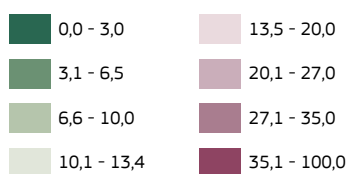
Vir: Lastna razlaga na podlagi podatkov CHES in nacionalnih virov

Delež glasov za stranke, ki nasprotujejo ali močno nasprotujejo evropskemu vključevanju (2013–2018)

0 500 km

% veljavnih glasov

Viri: Nacionalni organi, CLEA, strokovni raziskavi Chapel Hill leta 2014 in 2017, EuroGeographics, GD REGIO
 2018: IT
 2017: BG, CZ, DE, FR, MT, NL, AT
 2016: IE, ES, HR, CY, LT, RO, SK
 2015: DK, EE, EL, PL, PT, FI, UK
 2014: BE, LV, HU, SI, SE
 2013: LU
 Povprečje EU-28 = 13,4%

© EuroGeographics, združenje za upravne meje

MEDIJSKI PROGRAM YOUTH4REGIONS

Medijski program Youth4Regions podpira razvoj naslednje generacije novinarjev, specializiranih za regionalno politiko. Mlade Evropejce spodbuja, da obveščajo o projektih, ki jih financira EU.

V nadaljevanju predstavljamo zadnji dve zmagovalni besedili blogerskega natečaja YOUTH4REGIONS za mlade novinarje.

Skrb in deljenje z mladimi begunci v Flandriji

Paula trenutno študira novinarstvo v Valladolidu v Španiji. Zelo jo zanimajo socialna vprašanja, specializirala pa bi se rada za mednarodno novinarstvo. Zanimanje za kulturo rada deli na svojem blogu, kjer objavlja književne recenzije (lavozaticedida.com).

Projekt CURANT, ki se odvija v Antwerpnu v Belgiji, mladim med 17. in 22. letom starosti nudi priložnost, da živijo skupaj z domačini iste starosti, ki jim pomagajo pri vključevanju. Vsakodnevno zajtrkovanje s sostanovalci ni za Flamce v Antwerpnu nič nenavadnega, če to ne pomeni, da je sostanovalec eden od mnogih beguncev, ki prihajajo v Belgijo vsako leto.

V sklopu projekta EU CURANT je bilo vzpostavljenih 66 partnerstev med lokalnimi prebivalci in tistimi, ki so bili prisiljeni zapustiti svojo državo, v tem primeru so to mladi, stari med 17 in 22 let. Begunci in njihovi „kolegi“ dobijo vsak po 250 EUR mesečno in živijo v stanovanjih za dve osebi ali hišah, ki sprejmejo 16 ljudi. Projekt CURANT je do danes pomagal 66 beguncem izboljšati njihove okoliščine, do konca projekta (2020) pa bi morale število narasti na vsaj 75.

Tu ni govora le o prostoru za spanje. Odnos med domačini in begunci temelji na vključevanju v družbo prek tečajev, izobra-

» Odnos med domačini in begunci temelji na vključevanju v družbo prek tečajev, izobraževanj in usposabljanj. «

ževanj in usposabljanj, ki so prilagojena njihovim razmeram, ter zakonitega skrbnika, ki postane njihov novi angel varuh. Spremljevalci so skrbno izbrani, preden se seznanijo z mladim beguncem, saj morata imeti dober odnos.

Dejavnosti vključujejo učenje nizozemščine, ki se govori na tem območju, iskanje službe in ustvarjanje socialnega omrežja. To so gradniki za začetek novega življenja ali nadaljevanje obstoječega življenja v boljših razmerah. Vsi udeleženci imajo tudi pravico do pomoči socialnega delavca, zlasti begunci prejemaajo podporo, ki jim pomaga na poti do neodvisnosti, psihološko podporo ter nasvete o integraciji in karieri.

CURANT torej podpira najbolj ranljivo skupino mladih beguncev. Do 18. leta imajo namreč dostop do finančne podpore, integracijskih tečajev in zakonitega skrbnika, ko pa postanejo polnoletni, te dodatke izgubijo. Pomanjkanje sredstev, izobrazbe in dela je bolj prisotno pri mladih, ki živijo na prikrajsanih območjih in so dolgoročno odvisni od socialne pomoči. Leta 2016 je namreč v Antwerpnu 378 mladih brez spre-

mljevalca med 17. in 22. letom starosti prejelo podporo. Število ne bi bilo tako visoko, če to malo mesto ne bi prejelo tretjine beguncev, ki prispejo v Flandrijo.

Projekt CURANT ne bi bil mogoč brez usklajevanja oddelka za socialno varnost v Antwerpnu, javnega organa, odgovornega za dodeljevanje stanovanj, ter Centra za migracije in medkulturne študije na Univerzi v Antwerpnu, ki meri vpliv skupnega življenja v domovih in pomaga okrepiti vlogo in položaj begunce. Drugi partnerji so nevladne organizacije JES vzw, Vormingplus Antwerpen in Solentra ter Atlas Inburgering en Integratie.

Skupni proračun projekta je 6 milijonov EUR, od tega je skoraj 5 milijonov EUR prispeval Evropski sklad za regionalni razvoj. ■

Kako čim bolje izkoristiti priložnosti blizu doma

„S podporo EU se vam ni treba preseliti v drug kraj, da bi lahko razvili svoj potencial. Ostanete lahko doma in pomagajte svoji regiji.“

Magdalena je diplomirala iz jezikoslovja in novinarstva, trenutno pa študira poljski jezik in književnost v Katovicah. Piše tudi za socialne nevladne organizacije in poučuje angleščino.

Bi se rad izselil? Skeptičen najstnik iz majhne obmejne vasice si verjetno ne predstavlja, da bi imela njegova regija kakšne izjemne možnosti za razvoj. Na Poljskem? Da, vendar bi se moral preseliti. V Nemčijo? Mogoče, vendar se ne želi izseliti. Najbrž bo šolo zaključil tam, nato pa se bo preselil v boljši kraj zunaj svoje regije. Kaj drugega pa mu preostane? Tako to pač gre.

Pravzaprav ne. Lahko vam zagotovim, da strategija EU ni zapuščanje nepopularnih regij in krepitev trga dela le na nekaj krajih. EU deluje kot organizem, ki ga tvorijo povezane regije ali „majhne domovine“. Če je en del šibkejši, si moramo prizadevati za njegovo izboljšanje. Zato se vam torej ni treba izseliti.

Mogoče morate preveriti financiranje EU, da ugotovite, kaj se dogaja. Nemec bi rekel: „*Karriere ohne Grenzen*“... ali mogoče: „Spoznavanje čezmejnih poklicnih možnosti na Saškem in v Spodnji Šleziji.“ Se sliši dolgočasno? Motite se! Projekt, ki se je začel septembra 2010, prikazuje skriti potencial čezmejnih regij, kot je Neisse-Nisa-Nysa. Naslov se nanaša na strategijo, ki je v obdobju 2007–2013 vključevala učitelje, vzgojitelje, lokalne poslovneže (iz Poljske in Nemčije) ter mlade, da bi ustvarili priložnosti in delili orodja ter znanje o iskanju dobrega delovnega mesta. V tem času so se mladi (tudi s Češke) in

odrasli udeležili mnogih delavnic ter pokazali, da je možnost za zaposlitev v neposredni bližini. S pomočjo EU sta Poljska in Nemčija organizirali srečanja in razprave, z namenom da izboljšata poklicne možnosti.

Kako torej naprej? Ob zaključku projekta je ekipa izdala priročnik o priložnostih v Zgornji Šleziji in na Saškem. Zakaj tega ne storijo tudi druge države? Pogostokrat mislimo, da lahko sami rešimo svoje težave. Vendar včasih potrebujemo pomoč ljudi, ki so bolj izkušeni od nas. Svoje znanje lahko delimo z njimi – temu pravimo sinergija. Kot pravi koordinator projekta Ralf Ostrowski: „Sinergija pomaga pri izpostavljanju zaposlitvenih priložnosti na tem območju in povečuje možnosti lokalne mladine, da si gradi kariero, ne da bi se morala izseliti.“

Torej v tej regiji navsezadnje le ni tako slabo. Skupna naložba projekta je znašala 618 597 EUR, večinoma iz EU. Kateri so vidni vplivi te naložbe? Kot prvo, mladi lahko končno najdejo delovna mesta, ki ustrezajo njihovim potrebam. V podjetniških inkubatorjih v Zgorzelcu ali Görlitzu lahko podjetniki dobijo priročnike in letake, prav tako pa so na voljo kvalificirani delavci, ki delijo karijerne nasvete. Študenti iz regije Nisa so obiskovali delovna mesta in se udeleževali seminarjev. Poleg tega pa lahko sedaj v šolah in na univerzah najdete informacije o tem, kako dobro opraviti razgovor ali pripraviti svoj prvi življenjepis.

Sedaj veste. S podporo EU se vam ni treba preseliti v drug kraj, da bi lahko razvili svoj potencial. Ostanete lahko doma in pomagate svoji regiji, zato zavijajte rokave in bodite ustvarjalni! ■

Nemški obmejni količek v Görlitzu, mestu, ki si ga delita Nemčija in Poljska

Cerkev svetega Petra in Pavla ter most Altstadt v Görlitzu (občina Waidhaus v Nemčiji)

Estonska televizijska kampanja predstavlja projekte, ki jih financira EU

Estonska javna radiotelevizija ERR je prejšnjo jesen predvajala več delov televizijske oddaje o vplivu strukturnih skladov na lokalne skupnosti in gospodarstvo. Organ upravljanja za Estonijo je pomagal vzpostaviti kampanjo, da bi na zabaven in informativen način predstavili dosežke kohezijske politike EU.

Televizijska oddaja „Potovanje skozi Estonijo“ je imela 16 delov, predvajali pa so jo v času največje gledanosti, tj. ob petkih zvečer ob 20. uri. Skupaj je bilo v oddajah predstavljenih 90 sofinanciranih projektov (med katerimi je bilo 90% projektov, ki prejemajo podporo iz strukturnih skladov EU, ter 10% projektov, ki prejemajo nepovratna sredstva Norveške). Vsaka epizoda je bila namenjena enemu estonskemu okrožju, decembra 2018 pa so predvajali zaključno oddajo s povzetki vseh prejšnjih oddaj.

Voditelj je bil eden od najbolj priljubljenih estonskih glasbenikov Ivo Linna, znana igralka Liisa Pulk pa je predstavila video poročila o posebnih projektih, ki so trajali po tri minute in pol. Poleg pevskih točk in nastopov znanih osebnosti so oddaje vključevale tudi sproščen kviz, v katerem so javne osebe odgovarjale na vprašanja o projektih.

Misliti širše

Za uspeh kampanje sta bila potrebna temeljito načrtovanje in skupinsko delo. Organ upravljanja usmerja komunikacijsko mrežo strukturnih skladov, ki jo sestavljajo strokovnjaki za odnose z javnostmi iz organizacij, ki izvajajo financiranje EU v Estoniji. Prav ta skupina pa je dobila zamisel, da bo velik vpliv na gledalce imelo predvajanje cele sezone oddaj in ne zgolj ene same epizode.

„Ko smo se to odločili, smo se sestali s tremi najvplivnejšimi estonskimi televizijskimi kanali, da bi se pogovorili o konceptih in pridobili nekaj zamisli o možnem formatu oddaje,“ pojasni Triin Nolo, glavna strokovnjakinja za horizontalna usposabljanja in komuniciranje na področju strukturnih skladov iz estonskega organa upravljanja. „Nato smo sestavili javni razpis za zbiranje ponudb za pripravo oddaje in tako sklenili sodelovanje z ERR.“

Po besedah Triin Nolo je bil ključni vidik tega postopka priprava podrobnega razpisa, da bi televizijsko podjetje lahko natančno vedelo, kaj se zahteva v zvezi z vprašanji, kot so format, čas predvajanja, usklajenost vsebine, uporaba logotipov in število premorov za oglase. Razpis je vključeval tudi določbo o možnosti ponovnega ogleda programov, na primer na internetu.

Izbira projektov je bila velik podvig, saj si je bilo treba ogledati več kot 400 projektov, preden je bila sprejeta končna odločitev. Izvajalske agencije in posredniški organi države so televizijskemu podjetju zagotovili seznam projektov. Cilj je bil pokazati gledalcem celo vrsto področij, ki jih zajema financiranje EU, od poklicnih usposabljanj do podpore podjetjem za velika gradbena dela ter podpore za znanstvene inovacije.

» ... prepričani smo, da smo pri estonskih gledalcih dosegli svoj cilj glede ozaveščanja in ustvarjanja pozitivne podobe o strukturnih skladih EU in projektih, ki jih podpirajo. «

Obveščanje in zabava

Liisa Pulk je predstavila projekte in opravila intervjuje s ključnimi akterji, vključno z upravičenci, koordinatorji projektov in uporabniki storitev. Med najbolj izpostavljenimi projekti je bil obisk nove koncertne dvorane estonske

Akademije za glasbo, ki je bila zgrajena s finančno podporo Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Voditeljica je obiskala tudi podjetje, ki je prejelo sredstva za razvoj novega nosnega pršila na osnovi znamenite mineralne

Priprave na prizorišču snemanja oddaje

Ivo Linna med snemanjem

Mladi estonski pevki Tuuli Rand in Teele Viira ter igralka Piret Rauk na snemanju programa Saaremaa

Liisa Pulk maha pevcu Jüriju Pootsmanu, ki bo nastopal na Evroviziji, na snemanju oddaje o okrožju Raplamaa

vode iz kraja Värskaa na jugovzhodu države. Na izletu v estonsko letalsko akademijo je predstavila najsodobnejši simulator letenja s helikopterjem, na obisku zgodovinskega območja Mulgumaa pa je izpostavila podporo EU za vzpostavitev tehnološkega učnega centra.

Oddaje so bile priljubljene pri estonskih gledalcih: glede na tedenske podatke o gledanosti se je vedno uvrstila med najboljših deset, enkrat pa je dosegla celo četrto mesto. To pomeni med 110 000 in 130 000 gledalcev na teden, kar je približno 9–10% prebivalstva.

„Vpliv kampanje bomo ocenili pozneje v tem letu, ko bomo izvedli letno raziskavo o ozaveščenosti. Ker pa so bili statistični podatki o gledanju oddaj presenetljivo visoki, smo prepričani, da smo pri estonskih gledalcih dosegli svoj cilj glede ozaveščenja in ustvarjanja pozitivne podobe o strukturnih skladih EU in projektih, ki jih podpirajo,“ doda Triin Nolo.

Drzne zamisli

Ekipa za financiranje EU v Estoniji zdaj namerava nadgraditi uspeh kampanje s številnimi dopolnilnimi dogodki, ki so načrtovani v letu 2019. Država bo 9. maja praznovala dan EU,

kar pomeni en teden prireditev po vsej Estoniji, ki bodo potekale v živo.

„Da bi obeležili 15 let članstva Estonije v EU, smo v sodelovanju s pisarno Evropskega parlamenta v Estoniji organizirali vseevropsko turnejo, ki bo potekala maja in v okviru katere bomo izvajali različico televizijske oddaje v živo skupaj z Ivom Linno in njegovo skupino,“ pojasni Triin Nolo. „Tokrat bodo na vprašanja v kvizu odgovarjali lokalni kandidati za Evropski parlament.“

Za vse tiste, ki pripravljajo podobne kampanje v svojih regijah, ima Triin Nolo naslednji nasvet: „Bodite pogumni in drzni, saj od dobrih zamisli lahko veliko žanjemo. Zberite dobro ekipo in staknite glave. Zaupajte svojemu televizijskemu kanalu, vendar bodite na preži skozi ves postopek in opozorite jih, da je pomembno, da je vsebina o strukturnih skladih osrednji del oddaje.“

VEČ O TEM

TV vir „Potovanje po Estoniji“:

<https://etv.err.ee/895572/reis-umber-eesti-15-16>

Dobre novice za Portugalsko... in prihodnje naložbe EU

Samostan Alcobaça v osrednji Portugalski je na Unescovem seznamu svetovne dediščine

Novembra 2018 so v sklopu dogodka deležnikov Pakta integritete „Skupaj za čiste razpise: Nov razvoj in pot naprej“ predstavili nekaj pomembnih rezultatov projektov, delili izkušnje in se veselili prihodnjih izzivov.

Zadnji uradno podpisani pakt integritete (IP) na Portugalskem bo spodbujal preglednost in učinkovitost projekta, ki ga financira EU, za obnovo in ohranitev samostana Alcobaça. To je eden od zgodovinskih in arhitekturnih srednjeveških zakladov v državi, ki spada med najvplivnejša cistercijska središča na Iberskem polotoku in v celotni Evropi.

Organizacija Transparency International – Portugal bo podprla Generalni direktorat za kulturno dediščino portugalske vlade pri zagotavljanju, da projekt, vreden približno 1 milijon EUR, doseže svoje cilje ter da bodo državljani še naprej obveščeni in vključeni v spremljanje poteka dela.

Samostan Alcobaça je ohranil številne srednjeveške značilnosti, saj deli zgradbe segajo v 12. stoletje. Zaradi svoje edinstvene zgodovine je spomenik uvrščen na seznam Unescove svetovne dediščine. Ob velikem številu turistov, ki obišejo Alcobaço, bo delo v sklopu projekta pomagalo zaščititi zapleteno konstrukcijo zgradbe, vključno z znamenitima grobnicama

kralja Pedra I in Inês de Castro, ki ju je kralj Pedro I naročil po dramatični ljubezenski zgodbi, ki je kasneje navdihnila mnoge pesnike in umetnike.

Vzor preglednosti in dodane vrednosti

To je zadnji od 17 projektov v 11 državah članicah, za katerega so pakt integritete za projekte, ki jih financira EU, uporabili v sklopu pilotne pobude med Transparency International in GD Evropske komisije za regionalno in mestno politiko. Cilj je povečati preglednost in stroškovno učinkovitost naložb EU v okviru kohezijske politike. Med izvajanjem teh projektov so prišli do nekaterih pomembnih rezultatov in dragocenih izkušenj za prihodnost.

Dogodka deležnikov Pakta integritete se je 28. novembra 2018 udeležilo približno 120 deležnikov iz vseh 17 paktov: partnerji civilne družbe, naročniki, organi upravljanja, izvajalci ter druge pomembne zainteresirane strani (organi za boj proti korupciji, uradi za javna naročila), predstavniki Evropske komisije (zlasti GD Regio) ter Urada za zvezo in sekretariata organizacije Transparency International EU.

Namen dogodka je bil predstaviti najboljše prakse in spodbujati prizadevanja med obstoječimi pakti. Tri leta po pričetku projekta so si udeleženci izmenjali pridobljene izkušnje,

podatke o dosežkih in preostalih izzivih, ki izhajajo iz tega sodelovanja. Poleg tega so se usmerili v prihodnost in se osredotočili na pakte v širšem smislu, zlasti v smislu „čistih naročil“. Deležniki so razpravljali tudi o tem, kako se lahko različne pobude nadgrajujejo in dopolnjujejo ter kako doseči učinkovitejša in uspešnejša javna naročila brez korupcije.

Financiranje prihodnosti

Tisti dan so bilo na plenarni in skupinski seji razpravljali o različnih temah: spoznanjih in vtisih deležnikov, rezultatih vmesnega pregleda učenja, ki je bil nedavno izveden v okviru projekta, pogledu GD Regio na pakte integritete v smislu najnovejših trendov pri javnih naročilih, vprašanju majhne konkurence in prejemu le ene ponudbe pri javnih naročilih, stalnih prizadevanjih za odpravo ovir med različnimi deležniki, vključenimi v javna naročila, ter o tem, kako spodbujati večjo preglednost in odprtost ter zgraditi koalicijo za ukrepanje z boljšimi odprtimi podatki.

Patricia Moreira, direktorica sekretariata organizacije Transparency International, ne dvomi: „Pakti integritete so pomembni za vzpostavitev zaupanja med različnimi deležniki (civilno družbo, nacionalnimi organi, zasebnim sektorjem, državljanji). Pomagali so razviti boljše razumevanje vloge, ki jo pakti in sodelovanje civilne družbe lahko igrajo pri uvajanju čistejših razpisov kot tudi pri drugem delu, kot so pobude za odprte podatke.“

» Učinkovitost, preglednost in uspešnost bodo ostali ključni elementi naslednje generacije programov in skladov EU, zlasti kohezijske politike. «

Marc Lemaître, generalni direktor GD REGIO, je dejal, da ta pilotni projekt kaže, kako lahko javnim ustanovam koristi sodelovanje s civilno družbo, da postanejo preglednejše, učinkovitejše in usmerjene v rezultate, obenem pa bolj zaščitijo finančne interese EU. To je tudi jasno sporočilo za prihodnost. Učinkovitost, preglednost in uspešnost bodo ostali ključni elementi naslednje generacije programov in skladov EU, zlasti kohezijske politike. ■

VEČ O TEM

https://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/how/improving-investment/integrity-pacts/

<https://bit.ly/2UzmSaE>

<https://bit.ly/2G10fsY>

PODATKOVNA TOČKA

Spremljanje proračuna za podnebne ukrepe

Ali ste vedeli, da pomembna naložba kohezijske politike podpira podnebne ukrepe? Zakaj je torej treba spremljati naložbe EU v podnebne ukrepe?

Evropska komisija se je zavezala, da bo podpirala podnebne ukrepe z najmanj 20 % proračuna večletnega finančnega okvira za obdobje 2014–2020, da bi dosegla dogovorjene podnebne in energetske cilje EU do leta 2020. Ta politična zaveza je del širših prizadevanj za vključevanje podnebnih ukrepov ter prispeva k trudu za ublažitev podnebnih sprememb in prilagajanje našega naravnega in človeškega okolja ter gospodarstva pričakovanim vplivom podnebnih sprememb na lokalni, nacionalni in evropski ravni.

Glede na cilje in obseg imata Evropski sklad za regionalni razvoj in Kohezijski sklad pomembno vlogo pri skupnem cilju EU glede sledenja podnebnih sprememb. Več kot 20 % proračuna teh dveh skladov se navezuje na podnebne ukrepe, skupaj z naložbo v višini 54 milijard EUR iz proračuna EU.

Kako spremljamo finančne vložke v sklopu kohezijske politike?

Države članice zagotovijo informacije o podpori za cilje podnebnih sprememb (finančni vložek) na podlagi „vrste posredovanj“ – seznam naložbenih ukrepov, ki ustrezajo posameznemu skladu. Z metodologijo se zagotovljeni finančni podporni v okviru skladov dodeli posebna utež glede na pričakovan prispevek k ciljem blažitve podnebnih sprememb in prilagajanja le-tem. Določijo se tri uteži (s primeri skladov ESRR):

- **100%** v primeru, da podpora pomembno prispeva k podnebnim naložbam (npr. trajnostna energija, preprečevanje tveganj, povezanih s podnebjem, raziskave na področju podnebja, tehnološki razvoj in inovacije itd.);
- **40%** v primeru zmerne prispevka (čist mestni promet, železnica, intermodalni in drugi javni prevoz itd.);
- **0%** v primeru, da podpora ne prispeva k ciljem ali pa je prispevek zanemarljiv (večina področij posredovanj).

Je pomembno le sledenje začetnim načrtom?

Ne, Komisija je z uporabo nadzornega sistema in pravico do odprtih podatkov omogočila, da sledenje poteka podrobno skozi postopek uresničevanja naložb. Komisija na podlagi podatkov, ki jih prejme vsako leto, spremlja dodeljevanje naložb izbranim (potrjenim) projektom in dejanski porabi v okviru teh projektov na terenu.

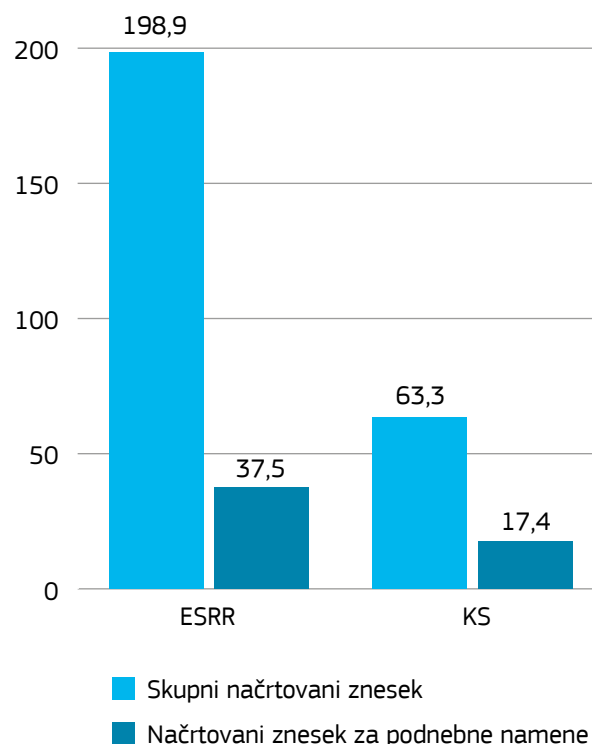
S pomočjo podatkov lahko zainteresirane stranke analizirajo:

- skupni načrtovani prispevek v EUR vsakega od skladov kohezijske politike za obdobje 2014–2020;
- poročila o napredku izbranih projektov in dejanske izdatke izbranih projektov;
- 34 naložb ESRR/KS, povezanih s podnebjem;
- načrte in napredek držav, vključno s točno določenimi programi na področje posredovanja.

Sistem sledenja je res podroben!

Finančno sledenje je prvi ključni korak pri doseganju rezultatov. Poleg sledenja podnebnim naložbam in določenim tematsko osredotočenim ciljem so bili v zakonodajo in programe vključeni tematski cilji „prednostnih naložb“, ki so povezani s podnebjem, da bi se zagotovila opredelitev posebnih posredovanj (ukrepi z učinki) in ciljev politike (s kazalniki rezultatov politike). ■

Spremljanje podnebnih naložb ESRR in Kohezijskega sklada (v milijardah EUR)

Oglejte si interaktivno zgodbo o odprtih podatkih, ki vam bo v pomoč pri razlagi različnih grafov in ki zagotavlja vpogled v podatke o sledenju podnebnim naložbam: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/stories/s/a8jn-38y8>

Ali imate kakšno vprašanje, za katero si želite, da bi bilo obravnavano v naslednjih prispevkih PODATKOVNE TOČKE *Panorame*?

Ali obstaja kakšen sklop podatkov, za katerega si želite, da bi ga vključili v platformo odprtih podatkov o skladih ESI?

Če je tako, pišite na naslov: REGIO-EVAL@ec.europa.eu

Sledite razpravi na TWITTERJU #ESIFOpenData

ali se naročite na naše glasilo: http://ec.europa.eu/newsroom/index.cfm?service_id=788

Z VAŠIMI BESEDAMI

PANORAMA
se veseli vaših
prispevkov!

Z vašimi besedami je rubrika revije *Panorama*, kjer lahko deležniki na lokalni, regionalni, nacionalni in evropski ravni opišejo svoje dosežke v obdobju 2014–2020 ter predstavijo svoja mnenja o tekočih in ključnih razpravah

o kohezijski politiki po letu 2020. *Panorama* vas vabi, da pošljete prispevke v svojem jeziku, morda jih bomo vključili v prihodnje izdaje. Prosimo, da nam pišete na **regio-panorama@ec.europa.eu** glede roka oddaje in navodil za pripravo prispevkov.

Lokalne skupnosti v Kujavsko-Pomorjanski regiji prevzamejo vodilno vlogo

Kujavsko-Pomorjanska regija je ena od dveh regij na Poljskem, ki uporablja teritorialne instrumente „majhnega obsega“, tako imenovani lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost, katerega cilj je spodbuditi lokalne skupnosti k ustvarjanju projektnih idej, ki so blizu njihovim potrebam.

Kljub burnemu začetnemu obdobju, ko si je upravni organ regionalnega operativnega programa (ROP) prizadeval, da najde pravi model za uvedbo tega novega instrumenta kohezijske politike, se je orodje izkazalo za zelo učinkovito pri vključevanju državljanov na lokalni ravni v odzive na trenutna socialna, okoljevarstvena in gospodarska vprašanja.

V Kujavsko-Pomorjanski regiji so ustanovili 28 lokalnih akcijskih skupin (LAG), ki so pričele izvajati projekte, ki vključujejo vse strukturne sklade: ESRR, ESS, EKSRP in ESPR – formula, ki je edinstvena na evropski ravni!

Mestna akcijska skupina v Torunu je izvedla izjemne projekte, ki so se osredotočili na socialno ogrožene najstnike, starejše in bivše zapornike. Podeželska akcijska skupina je med drugim pričela s še enim zglednim projektom „Socialne kmetije“ na območju nacionalnega parka Bory Tucholskie. V okviru tega projekta so lokalni kmetje na svojih domačijah ustvarili prostore za „dnevno nego“ starejših.

Naša regija redno izmenjuje podatke z drugimi regijami, saj lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost, še ni glavno orodje na Poljskem ali v drugih državah EU. Sodelovali smo tudi pri medsebojnem pregledu z madžarskimi regionalnimi operativnimi organi.

Lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost, omogoča pobude od spodaj navzgor, vključno z manjšimi organizacijami, neformalnimi skupinami in skupnostmi. Ta razvoj je treba nadalje razvijati v sklopu pobude Evropske komisije za uredbo o skupnih določbah po letu 2020 v okviru 5. cilja politike za „Evropo, ki je bližje državljanom“.

Piotr Całbecki
Guverner regije

Zato upamo, da bomo lahko skupaj z drugimi evropskimi regijami in s pomočjo Evropske komisije ustvarili forum o lokalnem razvoju, ki ga vodi skupnost, kjer si lahko izmenjamo primere dobre prakse in iščemo rešitve za bolj prilagodljive projekte takega razvoja, uskladimo zakonske zahteve različnih strukturnih skladov in poenostavimo zapletene upravne ureditve. ■

VEČ O TEM

<https://www.kujawsko-pomorskie.pl/>

Kohezijska politika po letu 2020 z vidika Češke

Kohezijska politika je eno najpomembnejših orodij za doseganje ciljev EU v sklopu gospodarske, socialne in teritorialne kohezije. S tem ko je ciljno usmerjena na krajevne potrebe, ne pomaga le zmanjševati razlike na regionalni in nacionalni ravni, ampak predstavlja tudi temeljno podporo za naložbe EU.

Do leta 2020 bo Češka prejela približno 51,4 milijarde EUR od njene priključitve v EU leta 2004, kar se odraža v rasti in razvoju države. Naše regije so že presegle povprečno stopnjo razvitosti v EU ali pa se ji hitro približujejo.

To se odraža tudi v predlogu za prihodnji okvir kohezijske politike. Češka bo prejela 3,5 milijarde EUR več kot v trenutnem obdobju. Obenem pa bomo morali projekte sofinancirati v večji meri in pod strožjimi pogoji kot države z manj razvitimi regijami. Nižja raven finančne podpore za kvalitetne in dobro pripravljene naložbe predstavlja za nas velik izziv.

David Škorňa
*Direktor oddelka za partnerski sporazum, ocenjevanje in strategijo
Nacionalni organ za usklajevanje,
Ministrstvo za regionalni razvoj, CZ*

Češka vlada je februarja s sprejetem Nacionalnega koncepta o uvedbi kohezijske politike v Republiki Češki po letu 2020 naredila prvi večji korak. Ta dokument opredeljuje cilje in prednostne naloge Češke za prihodnje obdobje kot tudi sestavo operativnih programov in njihovih upravljavskih organov.

Osredotočili se bomo na nove tehnologije in pametne rešitve, zlasti na področju celovitih rešitev. Naš cilj je znatno spremeniti mnenje o krožnem gospodarstvu, tako da bodo naložbe na različnih področjih hkrati dobičkonosne in okolju prijazne. Poleg tega pa se bomo osredo-

točili tudi na posodobitev infrastrukture, uvajanje alternativnih goriv v prometu ter na spodbujanje nizkoogljičnih tehnologij (tako v energetiki in industriji kot tudi v prometu). Z našega vidika so zelo pomembni ukrepi za boj proti suši, s poudarkom na preprečevanju.

Letos imamo še veliko dela. Zakonodajno na ravni EU je treba natančno prilagoditi in doseči soglasje v največji možni meri, da preprečimo večje zamude v zgodnji fazi novega obdobja. Za Češko je zelo pomembno, da na primer pri prihodnjih pogajanjih doseže soglasje o pravilih tematske osredotočenosti, ki so trenutno zelo stroga, ter tudi na področju financiranja – zmanjšanje financiranja na ravni EU in pravilo o prenehanju obveznosti „n+2“ bi nam namreč prinesla veliko težav. Leta 2019 se bomo na nacionalni ravni osredotočili na izvajanje partnerskega sporazuma in operativnih programov. ■

Keit

한국산업기술평가관리원
Korea Evaluation Institute of Industrial Technology

Nadnacionalno sodelovanje v Evropi navdih za korejsko delegacijo

Vodja Centra za vrednotenje uravnoveženega razvoja (BDEC) na Korejskem inštitutu za ocenjevanje industrijske tehnologije (KEIT) Kim Sung-hoon je med obiskom v sklopu nadnacionalnega sredozemskega programa Interreg podal svoje mnenje o sodelovanju med sosednjimi državami v Sredozemlju. Center kot pooblaščen organ predsedniškega odbora za uravnovežen nacionalni razvoj ocenjuje dosežke, izvaja raziskave in zagotavlja informacijsko platformo za projekte uravnoveženega razvoja v Koreji. Namen obiska korejske delegacije je bil najti navdih v uvedbi regionalne politike v Evropi in videti, kako sredozemske države sodelujejo na določenih področjih, da bi krepile vlogo EU kot močnega gospodarskega, socialnega in političnega modela.

Zakaj vas je zanimal obisk v sklopu programa Interreg MED?

Zanimalo me je, kako 13 držav v Sredozemlju sodeluje, da bi razvile regijo. Kot veste, se Republika Koreja (Južna Koreja) pogosto srečuje s težavami pri spodbujanju čezmejnih razvojnih programov s sosednjimi državami, kot so Kitajska, Demokratična ljudska republika Koreja (Severna Koreja) in Japonska, zaradi zapletenega političnega položaja in zgodovinskega ozadja. Zato sem upal, da bi se lahko iz programa MED kaj naučil in to prenesel v severovzhodno Azijo.

MAESTRALE: RAZMIŠLJAJMO ONKRAJ MEJA

Podnebne spremembe ne poznajo meja. Temperature poleti stalno naraščajo in občasno dosežejo tudi 50 °C, zaradi česar je Sredozemlje eno od območij na planetu, ki ga je ta globalni pojav najbolj prizadel. Ekstremne temperature povzročajo suše, gozdne požare in poplave. Vse države na območju Sredozemlja imajo vodilno vlogo na področju teh izzivov.

Zato se morajo vlade skupaj lotiti teh globalnih vprašanj. Nobena država se ne more sama spopasti s tako obsežnimi izzivi in ravno zato je Evropska komisija ustvarila programe nadnacionalnega sodelovanja. Eden od njih je sredozemski program Interreg.

Sredozemske države: Portugalska, Španija, Francija, Gibraltar, Italija, Malta, Slovenija, Hrvaška, Bosna in Hercegovina, Črna gora, Albanija, Grčija ter Ciper so združile moči, da skupaj najdejo rešitve za skupna vprašanja. Kljub nadnacionalnemu obsegu vsak od teh 91 projektov, ki jih v okviru programa sofinancira Evropski sklad za regionalni razvoj, prinaša koristi za vsakodnevno življenje državljanov v regijah, ki jih zajema program Interreg MED.

Projekt MAESTRALE je nedavno pokazal, da vključevanje civilne družbe v projekt sodelovanja ni le možno, ampak tudi koristno. Nekaj srednješolcev poklicne srednje šole Tito Sarracchi v Sieni v Italiji je sodelovalo pri poskusu „modre rasti“ v sklopu Univerze v Sieni. Oblikovali, izdelali in sestavili so prototip vetrne turbine, ki so jo postavili v fontano Fonte Gaia, kjer jo občudujejo mimoidoči.

To pa je bil šele začetek čudovite izkušnje. Nadaljevali so v Malagi v Španiji, kjer so drugim študentom pokazali izgrajeni prototip. Skupaj so potem ponovno zgradili novo navpično različico in jo preskusili.

Ali sploh obstaja boljši način grajenja prihodnosti Evrope, kot je preko sodelovanja ozaveščati mlade o njenih izzivih in rešitvah?

Program Interreg MED zajema številne teme: inovacije na področju „modre in zelene rasti“ ter socialnih in kreativnih industrij; učinkovite javne zgradbe, obnovljive lokalne vire energije v sklopu strategij in načrtov za mešanico energetskih virov, nizkoogljicne prometne sisteme, trajnostni turizem in tudi varovanje biotske raznovrstnosti in naravnih virov.

Program s skupno naložbo 275 milijonov EUR bo do leta 2020 spodbujal bolj zeleno in trajnostno gospodarsko rast.

VEČ O TEM

<https://maestrale.interreg-med.eu/>

Prav tako me je navdušila ugotovitev, da področja sodelovanja v programu niso omejena na tehnologijo, raziskave in razvoj ter prenovo mest. Vključujejo tudi obsežne in nadnacionalne težave, kot so nizkoogljivi razvoj, zaščita naravnih in kulturnih virov, spodbujanje inovacij in krepitev upravljanja, ki so bolj zapletene in jih je težje usklajevati med državami.

Kaj ste pričakovali od obiska v sklopu programa o sodelovanju?

Pričakoval sem, da se bom naučil kaj o sistemih in metodologijah vrednotenja dosežkov, ocenjevalnem indeksu ter sistemu povratnih informacij o vrednotenju rezultatov programa Interreg MED. Upal sem tudi, da bom dobil nove ideje o programu uravnoveženega razvoja in konceptov regionalnega razvoja ter njihovih operativnih sistemov, ki bi jih lahko uporabili v Južni Koreji.

Kakšen je bil vaš glavni vtis o regionalnem razvoju s pomočjo evropskega sodelovanja?

Z navdušenjem sem opazoval, kako 13 držav ob severni obali Sredozemlja sodeluje v regionalnem razvoju, obenem pa vlagajo v projekte, ki zajemajo več kot tri države, in jih podpirajo.

Zlasti me je zanimalo eno od sedmih programskih področij, „modra rast“, saj leži Južna Koreja na Korejskem polotoku. Kljub temu, da trenutno sodelujemo s Kitajsko in Japonsko na področju okoljevarstva, kar vključuje vprašanje čezmejne onesnaženosti zraka v sklopu sporazuma o čistem zraku v severovzhodni Aziji, sem mnenja, da je treba obseg in področja sodelovanja povečati. Zato so teme in projekti programa Interreg MED, kot so modra energija, ribolov in ribogojstvo, celosten pomorski nadzor,

biotehnologije ter obalni in pomorski turizem, zelo uporabni in usmerjeni v rezultate.

Poleg tega je bilo koristno videti podrobne kazalnike uspešnosti in tematske cilje programa za obdobje 2014–2020. Tudi Center za vrednotenje uravnoveženega razvoja preverja izvedljivost projektov uravnoveženega razvoja in ocenjuje kazalnike učinkovitosti. ■

Naravni rezervat Scandola, Korzika

KRATKE NOVICE

„DOSEŽKI PROGRAMA INTERREG“ –
ALI POENOSTAVLJENI INTERREG

V tem nepredvidljivem svetu drži ena stvar: davkoplačevalcem bi lahko bolje razložili, kam gre njihov denar in kakšni so rezultati. V ta namen je nastal nov blog Interreg Highlights. Blog je skupni podvig celotne skupnosti Interreg, ki združuje niz zgodb o koristih za ljudi in regije v okviru sodelovanja Interreg po celi Evropi. To je povezava, ki jo boste z veseljem delili s prijatelji in družino, ko vas bodo vprašali, kaj sploh je Interreg.

V zadnjem desetletju se je naša komunikacija preselila iz tiskane oblike na spletne platforme, pri mnogih pa so v ospredju družbeni mediji. Vseeno pa ima vsak trend tudi slabo stran. Raziskave kažejo, da so ljudje v tej neizogibni poplavi podatkov začeli pogrešati sporočila, ki so daljša od 280 znakov. Katero koli temo je težko dobro razumeti na podlagi razdrobljenih podatkov. Cilj bloga Interreg Highlights je nuditi zanesljive in zanimive podatke o evropskih dognanjih z objavljanjem raznolikih, a razumljivih člankov o programu Interreg.

Blog je odprt za prispevke o zanimivih vidikih sodelovanja v sklopu programa Interreg, pa naj bo to preko ljudi ali sprememb v njihovem življenju, regijah ali razumevanju.

Interreg Highlights lahko najdete na portalu programa Interreg na povezavi: www.interreg.eu/interreg-highlights

Če bi radi objavili zgodbo, stopite v stik z:

linda.talve@interact-eu.net

eva.martinez@interact-eu.net

NAGRADE REGIOSTARS 2019

Evropska komisija vsako leto izbira med projekti, ki jih financira EU, in nagradi tiste, ki dokazujejo odličnost in razvijajo nove pristope na področju regionalnega razvoja. Da bi dali navdahnili druge regije in vodje projektov po vsej Evropi, so sodelujoči projekti v središču pozornosti komunikacijskih dejavnosti na evropski ravni.

V letu 2019 so nagrade REGIOSTARS osredotočene na pet področij, ki so ključna za prihodnost regionalne politike EU:

- spodbujanje digitalne preobrazbe;
- povezovanje zelene, modre in sive infrastrukture;
- boj proti neenakostim in revščini;
- gradnja mest, odpornih na podnebne spremembe;
- posodabljanje zdravstvenih storitev.

Akademiki na visoki ravni bodo ocenili poslane projektne prijave in ovenčali zmagovalce. Poleg tega pa bo lahko javnost z javnim spletnim glasovanjem izbrala in nagradila svoj zmagovalni projekt. Zmagovalci v vsaki od petih kategorij in zmagovalec po izboru občinstva bodo prejeli svoje zaslužene nagrade na slovesni podelitvi RegioStars, ki bo potekala v Bruslju oktobra 2019.

Na [spletni platformi za prijave](#) boste našli navodila za kandidate, prijavite pa se lahko od 19. februarja do 9. maja 2019. Tu boste našli vse potrebne informacije, podroben opis letošnjih kategorij nagrad ter merila upravičenosti in merila za podelitev nagrad.

PROJEKTI

SKUPNO ŽIVLJENJE IN UČENJE

SKUPAJ NALOŽBE
3 472 892 EUR

PRISPEVEK EU
2 778 313 EUR

Mesto Utrecht nudi inovativen in vključujoč pristop, s katerim omogoča vključevanje prosilcev za azil od prvega dne. Prebivalci in begunci v sklopu projekta U-RLP živijo, študirajo in delajo skupaj – inovativni ukrep za urbani razvoj, ki ga financira Evropski sklad za regionalni razvoj.

Projekt U-RLP v Utrechtu na zahodu Nizozemske se nahaja poleg azilnega doma, kar omogoča in spodbuja koristna srečanja med mladim lokalnim prebivalstvom in begunci. Vsi lahko uporabljajo skupne socialne prostore in se udeležujejo programov za osebni in strokovni razvoj, kot so tečajji o mednarodnem podjetništvu, jezikovni tečajji ter druge družbene dejavnosti.

Projekt U-RLP se je začel izvajati leta 2016 z namenom obravnave lokalnih vprašanj glede začasnega sprejemnega centra beguncev v okrožju Overvecht. V okrožju, kjer je mnogo prebivalcev z nizkimi prihodki, je bilo veliko zahtev po nastanitvi. U-RLP je ponudil možnost začasne nastanitve za mlade lokalne prebivalce, poleg tega pa je v sklopu vključevanja beguncev prek namenskih srečanj poskušal izboljšati medsebojno razumevanje.

Ta edinstven pristop je na lokalni in (med-)narodni ravni poznan kot „Plan Einstein“, saj se izvaja na stanovanjski ulici Einsteindreef v Overvechtu. Ob začetku projekta novembra 2016 so se priselili mladi Nizozemci, begunci pa so prišli v prvi polovici leta 2017, ko so dokončali državne sprejemne objekte.

Novembra 2018 se je začasni begunski sprejemni center zaprl. Pridobljene izkušnje se od januarja 2019 upoštevajo pri razvoju dolgotrajnega centra za prosilce za azil v sklopu načrta „Plan Einstein Haydn“.

Ustvarjanje skupnosti

Koncept in vizija projekta U-RLP in načrta „Plan Einstein“ sta „vključevanje od prvega dne“ z možnostmi za druženje že od samega začetka. Mladi lokalni prebivalci in begunci lahko obiskujejo individualno svetovanje in se udeležujejo dogodkov o strokovnem razvoju ter ostalih tečajev, ki so na voljo.

Ustvarjanje skupnosti je ključnega pomena za uspeh projekta. Dan odprtih vrat septembra 2017 je privabil 600 obiskovalcev. V okviru te pobude so se porodile spontane družbene pobude, kot je radijska postaja skupnosti „Radio Einstein“. Prebivalci so začeli poslovati, udeležujejo se kot prostovoljci v mestu ali pa nadaljujejo s študijem.

Projekt prikazuje širši pristop Utrechta k vključevanju beguncev, v sklopu katerega prostovoljci in strokovnjaki sodelujejo v posvetovanju z deležniki.

Nizozemska vlada trenutno preučuje, kako uporabiti vključevalni model U-RLP v vseh nizozemskih sprejemnih objektih. Projekt so predstavniki drugih lokalnih organov na forumu za socialne zadeve združenja EUROCITIES marca 2018 predstavili tudi kot primer, kako razviti socialno kohezijo. ■

VEČ O TEM

<http://plan-einstein.nl/>

PROJEKTI

NOVI HITRI VLAKI SPOD-
BUJAJO REGIJO MALO-
POLJSKA NA POLJSKEMSKUPAJ NALOŽBE
71 441 548 EURPRISPEVEK EU
41 132 031 EUR

Evropski sklad za regionalni razvoj je podprl naložbo v hitre vlake in novo železnico, kar povečuje zmogljivost regionalnega železniškega prometa v okolici Krakova.

Podjetje Koleje Małopolskie, ki upravlja železnice, je razvilo potnikom in okolju prijazno hitro primestno železnico. Namen je povečati obseg železniškega prevoza v regiji Malopolska na jugu Poljske.

ESRR je prispeval k nakupu 13 večvagnskih električnih (EMU) vlakov ter zagotovil garancijo, servisiranje in vzdrževanje. Vlake je izdelalo poljsko podjetje Newag SA.

V sklopu projekta so bile vzpostavljene tudi nove železniške proge, vključno z linijo, ki povezuje ključna gospodarska in turistična središča v Krakovu in Tarnówu.

Udobje in varnost potnikov

Nova družina vlakov EMU Impuls je v skladu z najstrožjimi evropskimi standardi o odpornosti in varnosti pri trčenju.

Potnikom nudijo udobnosti, kot so tihi in klimatizirani vagoni, ergonomski stoli, brezžično omrežje in električne vtičnice. Vlaki so primerni za invalide in potnike z zmanjšano zmožnostjo gibanja.

Druge napredne značilnosti vključujejo sodoben avdio-vizualni potniški informacijski sistem, notranje nadzorovanje, avtomat za vozovnice ter sistem za štetje potnikov. Vsi vlaki so opremljeni tudi z avtomatskim zunanjim defibrilatorjem (AED), vsi zaposleni pa se morajo udeležiti tečaja prve pomoči in uporabe defibrilatorja.

Vedno več ljudi se odloča za hitrost, udobje in priročnost novih vlakov in železnic v regiji. To pa zmanjšuje prometne zastoje in onesnaževanje zraka v mestnih aglomeracijah Malopolske in okoli njih. Dnevni migranti in mestno prebivalstvo tako uživajo boljšo kakovost življenja, regija pa je bolj privlačna za poslovne naložbe.

Dodatna okoljevarstvena korist je še, da vlaki pridobivajo energijo tudi iz voznih vodov, kar zmanjšuje njihovo porabo električne energije, zato so bolj ekonomični in energetsko učinkoviti. ■

VEČ O TEM

<https://www.malopolska.pl/>

SODELOVANJE ALPSKIH DRŽAV ZA NIZKOOGLJIČNO PRIHODNOST

SKUPAJ NALOŽBE
2 146 210 EUR

PRISPEVEK EU
1 580 877 EUR

Medregionalni projekt IMEAS zagotavlja praktična navodila in možnosti sodelovanja, da bi ključnim akterjem v alpski regiji olajšal zapleten prehod na nizkoogljično gospodarstvo.

Zahteve za zmanjšanje emisij ogljikovega dioksida, da bi omejili podnebne spremembe, so sprožile globalni energetske prehode. Dolgoročna strategija EU je podnebno nevtralna Evropa do leta 2050.

Alpske države se spopadajo z nekaterimi skupnimi izzivi in priložnostmi pri razvijanju svojih nizkoogljičnih politik in načrtov za trajnostno energijo. Sedem držav medregionalnega programa za alpski prostor, ki ga financira Evropski sklad za regionalni razvoj, sodeluje pri razvoju skupnih rešitev v sklopu projekta IMEAS.

IMEAS je okrajšava za „Celostni in večstopenjski energetski modeli za alpski prostor“ (ang. Integrated and Multi-level Energy models for the Alpine Space). Ekipa projekta je multidisciplinarna, saj združuje partnerje s tehničnim, družbenim in prostorskim strokovnim znanjem.

Mnogo javnih in zasebnih akterjev z različnih področij ima vlogo v energetskem prehodu. IMEAS razvija omrežni model za vse sodelujoče deležnike, ki opredeljuje njihove vloge, odnose in pobude o odločanju. Vključeni so tudi predstavniki različnih vladnih služb – od podeželskih predstavnikov do predstavnikov nacionalnih vlad. Namen tega večdimenzionalnega razumevanja je spodbujanje večjega in boljšega sodelovanja.

Priročna orodja

Cilj projekta IMEAS je zagotoviti bolj dosleden, vključujoč in participativni pristop. Javni organi in drugi odgovorni za trajnostno energijo lahko uporabljajo orodja projekta za vključevanje ključnih akterjev v vsaki fazi načrtovanja in izvajanja.

Praktična podpora, ki jo zagotavlja spletna platforma IMEAS, vključuje dolgoročne načrte za nizkoogljični energetski razvoj po vsej regiji po letu 2020.

Nudi tudi podrobna navodila, kako narediti nizkoogljične pobude učinkovitejše in uspešnejše. Ljudje lahko delijo inovacije in izkušnje različnih pristopov, ki predstavljajo prednost alpske regije.

Projekt bo potekal do decembra 2019, spletna platforma IMEAS pa bo delovala do leta 2023. Kljub temu da projekt ni neposredno ustvaril delovnih mest, se v sklopu projekta obravnava mnogo vprašanj o energetskem in podnebnem načrtovanju, ki predstavlja rastoči sektor raziskav in inovacij. ■

VEČ O TEM

<https://www.alpine-space.eu/projects/imeas/en/home>

<https://www.imeas.eu>

PROGRAM DOGODKOV

7.–8. MAJ

Budva (ME)

Forum EUSAIR

22.–23. MAJ

Bukarešta (RO)

Letna konferenca Interreg

20.–21. JUNIJ

Bukarešta (RO)

„Naložbe v skupno prihodnost: 8. konferenca za ocenjevanje kohezijske politike EU“

7.–10. OKTOBER

Bruselj (BE)

Evropski teden regij in mest

PRAVNO OBVESTILO

Ne Evropska komisija ne katera koli druga oseba, ki deluje v imenu Evropske komisije, ni odgovorna za morebitno uporabo naslednjih informacij.

Luksemburg: Urad za publikacije Evropske unije, 2019

PDF: ISSN 1725-8278 KN-LR-19-068-SL-N

© Evropska unija, 2019

Ponovna uporaba je dovoljena ob navedbi vira.

Politiko ponovne uporabe dokumentov Evropske komisije ureja Sklep 2011/833/ES (UL L 330, 14.12.2011, str. 39).

Za kakršno koli uporabo ali reprodukcijo slik ali drugega gradiva, ki ni vključeno v predpise EU o avtorskih pravicah, je treba dovoljenje pridobiti neposredno od lastnikov avtorskih pravic.

Printed by Bietlot in Belgium

Ta revija je tiskana na recikliran papir v angleščini, francoščini, nemščini, bolgarščini, grščini, španščini, italijanščini, poljščini in romunščini. V 22 jezikih je na voljo na: http://ec.europa.eu/regional_policy/si/information/publications/panorama-magazine/

Priprava vsebine te izdaje je bila končana aprila 2019.

FOTOGRAFIJE (STRANI):

Naslovnica: © Agencija za regionalni razvoj severozahodne regije

Stran 3: © Evropska unija

Stran 4: © Evropska unija/Georges Boulougouris

Stran 5: Levo © Evropska unija, 2019/Carlo Hermann; desno © Evropska unija, 2019/Aaron Berkovich

Stran 6: © Evropska unija, 2019

Stran 7: Levo © Evropska unija, 2018/Joshua Paul; desno © Evropska unija, 2019

Stran 9: © Evropska unija

Stran 10: © URBACT

Stran 11: © Evropska unija, 2019/Lukasz Kobus; Finančni instrumenti

Stran 12: © Evropska unija

Stran 14: © iStock, Adrian Catalin Lazar – © iStock, scanrall

Stran 15: © iStock/SolStock

Stran 16: © iStock/salajejan; © Agencija za regionalni razvoj severozahodne regije

Stran 17: © Agencija za regionalni razvoj severozahodne regije

Stran 19: © Agencija za regionalni razvoj severozahodne regije; © Dreamstime/Horia Vlad Bogdan

Stran 20: © Agencija za regionalni razvoj severozahodne regije

Stran 21: © iStock/ShevchenkoAndrey; © Agencija za regionalni razvoj severozahodne regije

Stran 22: © iStock/matthiben; © iStock/ah_fotobox; © iStock/laurent; © iStock/lvinst; © iStock/spooh; © iStock/zodebala

Stran 24: © iStock/VladimiSklyarov

Stran 25: © iStock/CCeliaPhoto

Stran 26: © iStock/MariusLitu

Stran 32: © Paula Blanco

Stran 33: © Curant

Stran 34: © Magdalena Plotala

Stran 35: © iStock/taranchic; © iStock/holgs

Stran 37: © ERR/Kairit Leibold

Stran 38: © iStock/Zaharov

Stran 39: © Transparency International – Portugal

Stran 42: © Kujavsko-Pomorjanska regija, Poljska

Stran 43: © Ministrstvo za regionalni razvoj, Češka

Stran 44: © Korejski inštitut za ocenjevanje industrijske tehnologije

Stran 45: © Program Interreg za Sredozemlje – projekt Maestralske

Stran 46: © iStock/Jacques8425

Stran 48: © Henni Bunnik

Stran 49: © Bartosz Tyszko

Stran 50: © iStock/jkitan

OHRANITE STIKE

ec.europa.eu/regional_policy
cohesiondata.ec.europa.eu

[@EUinmyRegion](https://twitter.com/EUinmyRegion)

[EUinmyRegion](https://www.facebook.com/EUinmyRegion)

[flickr.com/euregional](https://www.flickr.com/euregional)

[EUinmyRegion](https://www.youtube.com/EUinmyRegion)

[euinmyregion](https://www.instagram.com/euinmyregion)

ec.europa.eu/commission/2014-2019/cretu_en
[@CorinaCretuEU](https://twitter.com/CorinaCretuEU)

Urad za publikacije
Evropske unije

Evropska komisija
 Generalni direktorat za regionalno in mestno politiko
 Komunikacije – Agnès Monfret
 Avenue de Beaulieu/Beaulieulaan 1 – B-1160 Bruxelles/Brussel
 E-pošta: regio-panorama@ec.europa.eu